literatură română contemporană

mihai maxim

pușa

MINERVA

EDITURA MINERVA

Literatură română
contemporană

Mihai Maxim

Puşa

Prefaţă de Tudorel Urian

Editura Minerva • Bucureşti 2012

Copertă: Victoria Argint

Redactor: Iuliana Voicu
DTP: Carmen Diana Mateescu

Destin frânt

„Iară nu suntu vremile supt cârma omului, ci bietul om supt vremi”, scria cronicarul Miron Costin în urmă cu trei secole şi jumătate în *De neamul moldovenilor, din ce ţară au ieşit strămoşii lor*, iar vorbele sale ar putea figura ca *motto* ideal al microromanului *Puşa*, de Mihai Maxim. Întreaga acţiune a cărţii gravitează în jurul destinului unei baronese germane, Henriette, aparţinând nobilei familii Hohenzollern Sigmaringen, trimise incognito în România, la începutul celui de-al Doilea Război Mondial, cu scopul de a-i succeda la tronul României vărului său, regele Carol al II-lea (bănuit de lipsă de loialitate faţă de interesele Reichului), în condiţiile în care succesorul legal al acestuia, Mihai, era considerat „un copil necopt”. Pentru a deveni „noua faţă a Germaniei în teritoriile Răsăritene”, baroana trebuie însă, în prealabil, să se familiarizeze cu limba română şi să-i identifice, la faţa locului, pe cei cu adevărat fideli cauzei. De aceea este obligată să-şi părăsească soţul, un brav aviator, mândrie a armatei germane care, la scurt timp, va sfârşi glorios pe câmpul de luptă, să-şi abandoneze cei doi copii, şi să se mute într-un orăşel din Moldova, aflat la graniţa cu Basarabia, unde urmează să activeze ca secretară sub acoperire a comandantului trupelor

germane din zonă, generalul Paul Ludwig von Kleist, sub numele de cod Puşa. Ce a urmat, la scara istoriei, este bine ştiut. Din momentul în care generalul Antonescu a dat faimosul ordin „Ostaşi, vă ordon treceţi Prutul”, până la comunicatul citit de regele Mihai la postul de radio în 23 august, 1944 şi, mai apoi, afundarea ţării în bolşevism, destinul României a cunoscut mai multe volte, oamenii au fost când foarte sus, când prăbuşiţi în abis, ca într-un montagne russe, iar destinul Puşei a devenit unul cât se poate de uşor de ghicit. Rămasă în România în tot acest turbion al istoriei, aristocrata care părea să fie sortită să fie regină pierde totul la ruleta vieţii şi sfârşeşte singură, cvasi-nebună, batjocorită şi alungată de toţi cei din jur, condamnată să-şi ducă zilele în cea mai cruntă mizerie.

Nu ştiu dacă baroana Henriette de Hohenzollern Sigmaringen a existat cu adevărat în realitate şi a avut destinul personajului acestei cărţi. În scurta verificare pe care am făcut-o în arborele genealogic al familiei regale, am găsit o singură prinţesă cu acest nume, moartă însă în anul 1907. De aceea, cred că este vorba, mai degrabă, de un personaj fictiv. Dar aceasta are mai puţină importanţă. Ceea ce contează cu adevărat este faptul că personajul Puşa dobândeşte rolul de revelator al caracterelor şi al comportamentelor oamenilor atunci când istoria se învolburează precum apele unui râu de munte, iar existenţa umană îmbracă forma unei curse pentru supravieţuire într-un caiac rafting. Să ţii calea dreaptă şi să-ţi păstrezi demnitatea devine o utopie atunci când istoria o ia razna, călăii şi victimele îşi schimbă rolurile între ei, iar ceea ce ieri era alb devine azi negru. Emblematic pentru climatul moral al epocii este sinistrul maior Stejărel, omul de încredere al nemţilor, devenit fanatic comisar sovietic, gata în orice

secundă să-şi schingiuiască sau, mai rău, să-şi ucidă cunoştinţele cu argumentul participării lor la diverse evenimente unde şi el fusese prezent, chiar cu mai mult zel decât ele. Felul în care cel mai de încredere om al comandamentului german din regiune găseşte de cuviinţă să schimbe tabăra şi să se pună în slujba celor care îi fuseseră duşmani de moarte, este admirabil pus în evidenţă de Mihai Maxim, în numai câteva cuvinte: „Stejărel urmărea de la sediul comandamentului pe toţi cei care colaboraseră cu nemţii. Îi ştia bine şi voia să îi interogheze personal. Aproape orice interogatoriu era urmat de uciderea persoanei respective. În felul acesta, credea el, va şterge urmele propriului ataşament de vechiul aliat!" Cazul său este departe de a fi fost unul singular în timpul războiului şi el a devenit politică de stat mai târziu în faimosul program de reeducare descris de Virgil Ierunca în cartea sa *Fenomenul Piteşti*.

Modele de ticăloşie umană ale unor români au fost însă înregistrate şi în primele zile ale războiului când alianţa cu Germania lui Hitler părea imposibil de zdruncinat. Astfel, în momentul în care diviziile germane de artilerie ce urmau să treacă Prutul pentru atacarea Uniunii Sovietice intră în localitatea de lângă frontieră în care Puşa făcea pe secretara, între primar şi comandantul trupelor germane are loc un dialog halucinant. Primarul încearcă să-l manipuleze pe comandantul german pentru ca trupele germane să-i rezolve o problemă odioasă, a cărei „soluţie" nu avusese curajul să şi-o asume. Iar acestea, cu destul de puţină tragere de inimă, chiar o rezolvă pentru a-i face pe plac edilului.

„ – Domnule comandant, vă rog să daţi dispoziţie să nu mai intre cu tancurile pe ogoarele oamenilor. În fiecare zi primesc reclamaţii de la localnici. Cine plăteşte toate stricăciunile?

– Domnule primar, nu mai fiţi aşa de îngrijorat. Tancurile noastre vă vor aduce pacea şi prosperitatea.

– Deocamdată nu aduc decât pagube...

– Voi da dispoziţie să mergem oriunde zici dumneata, dar oferă-mi un loc prielnic de campare.

– La marginea oraşului sunt şatrele de ţigani. Câţi au mai rămas. Campaţi acolo.

– Peste casele lor? Nu o să-mi reproşaţi că mă dau la populaţia civilă?

– Ce case, domnule? Alea sunt nişte cocioabe de care nici eu nu ştiu cum să mai scap. Dacă nu m-aş fi temut de furia populaţiei de mult le-aş fi dat eu însumi foc.

– Şi aşa vrei să scoţi castanele? Cu mâna mea? Bine. Dacă spui dumneata că acela e locul cel mai potrivit, în câteva ceasuri nu va mai fi nici piatră peste piatră."

Odată început, romanul lui Mihai Maxim, *Puşa*, se citeşte dintr-o suflare. Frazele scurte, uneori eliptice, îi conferă un ritm foarte alert, oferindu-i cititorului sentimentul că asistă la un film. Simplitatea expunerii sugerează un scenariu cinematografic. Autorul nu se pierde în analize psihologice şi consideraţii istorice, nu face judecăţi de valoare, artisticitatea nu face parte din mizele sale narative. El are strict rolul unui obiectiv cinematografic menit să importalizeze faptele şi vorbele oamenilor şi să le redea aşa cum sunt, cu bune şi cu rele, fără niciun retuş artistic din partea sa.

Mihai Maxim nu urmăreşte prin cartea sa să moralizeze sau să educe. Expune faptele nude şi fiecare este liber să le interpreteze în funcţie de experienţa sa de viaţă şi de cunoştinţele de istorie asimilate. Înţelesurile cărţii, atâtea câte sunt, se desprind din derularea acţiunii, din replici şi

behaviorismul personajelor, fapt ce conferă multă cursivitate firului narativ şi ţine cititorul cu sufletul la gură de la prima până la ultima filă.

Roman de război (cu vagi nuanţe de spionaj), dar şi dramă socială, *Puşa*, este o carte agreabilă, scrisă incisiv, simplu, pe înţelesul tuturor. Nu ştiu nimic despre autorul Mihai Maxim, dar felul său direct, fără zorzoane, de a face literatură se potriveşte perfect lumii tot mai grăbite în care trăim.

Tudorel Urian

1

– Bună dimineaţa, doamnă baron.

– Bună dimineaţa, herr comandant.

– Înţelegeţi ce vă cerem?!

– Dacă führerul, personal, mi-a făcut onoarea, o voi face cu plăcere.

– Da, chiar el. E drept, iniţiativa îmi aparţine, dar führerul a insistat să vă rog, în numele său, personal.

– Accept cu plăcere. Deja, ştiţi cât suntem de loiali, eu şi soţul meu. Walter ar fi mândru pentru această onoare.

– Maiorul este unul dintre cei mai buni piloţi ai noştri. Numele său va fi scris în cartea de aur al celui de-al Treilea Reich. Familia dumneavoastră, baroană, este un adevărat exemplu de dăruire pentru cauza noastră, de aceea ne-am şi gândit să vă încredinţăm o misiune atât de riscantă, dar totodată importantă.

– Îmi voi face datoria, fiţi fără grijă!

– Nu am nicio îndoială, în ceea ce vă priveşte. Şi acum, iată care este planul nostru: veţi merge în România, aproape de linia frontului de Răsărit. Schimbările din ultima vreme ne fac să grăbim puţin lucrurile. Veţi fi pentru toată

lumea, repet, pentru toată lumea, o simplă secretară. Numele dumneavoastră va fi Puşa.

– Puşa?

– Da. Puşa. Recunosc, e cam neobişnuit, dar va trebui să păstrăm aparenţele acestui incognito, pe care dorim să îl apăraţi cu străşnicie. Cât de bine stăpâniţi limba română?

– Destul de bine.

– Nu este suficient. Trebuie să o cunoaşteţi perfect, în cele mai mici nuanţe. Este foarte important. Unul dintre ofiţerii români, recrutaţi de noi, o să vă instruiască cum se cuvine în acest sens. Însă, nici el, nu trebuie să cunoască amănuntele planului. Deocamdată.

– Şi mai apoi?

– Soţul dumneavoastră este la curent. Dar, mă întreb dacă şi agreează ideea? Mă refer la rolul Domniei Voastre atât de insignifiant.

– Aşa cum deja aţi precizat, eu sunt Puşa, o simplă secretară de cancelarie de front. Lăsând gluma la o parte, am decis împreună cu Walter, să facem acest pas. Suntem, amândoi total încrezători că planul va fi încununat cu succes, iar din acest punct de vedere, pierderea noastră este prea mică în comparaţie cu ceea ce vom câştiga.

– Perfect. Puşa va fi secretara model. Nu va pune întrebări şi nu va scotoci prin hârtiile comandamentului. Oricum, acolo nu ajung decât informaţiile deja filtrate de noi. Legătura o vom păstra prin ofiţerul român, de care vă vorbeam. El vă va transmite toate datele necesare.

– De ce nu este unul dintre ai noştri? Câtă încredere putem avea în acest român?

– Nu foarte multă. De aceea, îl vom testa, pentru a nu avea surprize. Totuşi, apelăm la el pentru a nu trezi nicio suspiciune în rândurile corpului de ofiţeri de elită germani.

– Ce facem cu regele şi cu familia lui? Cu ramura care s-a dovedit neloială, încă de la început. Cea care ne-a pătat renumele.

– Vom vedea. Nu am stabilit cum o să-i eliminăm.

– Îi veţi elimina, deci.

– De bună seamă. Avem de ales?! Vărul vostru, Carol e un depravat, iar Mihai e doar un copil necopt. De aceea, baroneasă de Hohenzollern, dorim să ridicăm această ramură proaspătă a familiei rămasă fidelă idealului nostru. Ne doare şi pe noi trădarea înaintaşului Domniei Voastre. Sper ca această reparaţie a istoriei să fie în beneficiul tuturor.

– Ramura sănătoasă a familiei Hohenzollern vă va fi profund recunoscătoare. Heil Hitler!

– Heil Hitler! Şi viaţă lungă familiei loiale, Hohenzollern.

– Domnule comandant, vă rog să îmi expuneţi planul dumneavoastră *in extenso*.

– Veţi merge în România, după cum am mai spus. Românii sunt, până acum, aliaţii noştri cei mai fideli. Dar trebuie să ne impunem propriile reguli, pentru a ne stăpâni pe deplin cuceririle. Va urma o schimbare imediată a situaţiei frontului, chiar din această vară. Dumnevoastră, doamnă baron, veţi deveni, prin familia ilustră pe care o reprezentaţi, noua faţă a Germaniei din teritoriile răsăritene. Între timp, veţi pregăti acolo, alianţele care ne sunt atât de necesare. Din poziţia dumneavoastră, neînsemnată la început, veţi avea posibilitatea să observaţi nestingherită, personalităţile care ne pot fi cu adevărat loiale,

dincolo de favorurile care ar putea să îi atragă de partea noastră pe oportunişti. Avem nevoie de o reţea de relaţii stabile şi de încredere, de oameni influenţi, pe care să ne putem baza în orice împrejurare, care să ne ajute, dezinteresat. Mă rog, atât cât pot fi românii de dezinteresaţi.

– Oamenii şi mai ales românii, atât cât îi cunosc eu, nu îşi doresc decât să parvină. Prin orice mijloace.

– Nu toţi sunt aşa şi de aceea rolul Domniei Voastre este de a observa şi apoi de a atrage pe cei care cred, cu adevărat, în cauza noastră. În plus, veţi pregăti un om care să formeze ulterior, noua clasă conducătoare filogermană. Pentru moment, avem în jurul nostru români, care nu ştiu cu siguranţă dacă ne servesc interesele din oportunism, ori din conştiinţa că vor aparţine unei mari naţiuni.

– De ce un singur om? E suficient?

– Un om, care va fi aliatul dumneavoastră, nu va bate la ochi. Orice adunare formată din mai mulţi, va atrage atenţia. Nu suntem siguri că nu vor vorbi între ei. Aşa, ne vom asigura că nu ne deconspiră. Tocmai datorită acestui caracter strict secret, nici nu vă trimit la reşedinţa regelui. Este posibil ca cineva din anturajul acestuia, să vă recunoască. Vom urma acelaşi plan, în toate centrele de comandă importante.

– Cu alte cuvinte, există posibilitatea ca familia noastră să nu fie aleasă pentru tronul României?!

– Nicidecum, doamnă baron. Lucrurile astea sunt deja stabilite. Însă, avem nevoie de oameni de încredere, peste tot. În cea mai deplină discreţie.

– Înţeleg. Că doar nu-i vom lăsa pe români, sau pe oricare alt aliat vremelnic, să ia decizii în locul nostru.

– Întocmai. Aţi intuit perfect. Există un singur punct vulnerabil la Domnia Ta.

– Care?

– Cei doi copii. Nu ştim cum vor reacţiona la această schimbare.

– Îngeraşii mei mă vor însoţi şi-i voi struni cum se poate mai bine.

– Mă îndoiesc. Aici au parte de bonă, de servitori care vă stau la dispoziţie, pe când acolo, trebuie să acţionaţi singură. Ce se va întâmpla cât timp veţi fi ocupată? Şi ce îi va împiedica să vorbească cu ceilalţi copii?

– Şi ce propuneţi?

– Nu trebuie să fiţi iritată. Copiii vor rămâne aici, pentru o vreme. Îi vom supraveghea şi-i vom îngriji ca şi cum ar fi ai noştri.

– Totuşi, îmi va fi greu fără ei.

– Vor fi zălogul nostru. Şi motivaţia dumneavoastră cea mai profundă.

– Nu se poate altfel?

– Mă tem că nu. E o problemă destul de delicată. Gândiţi-vă puţin. O vorbă aruncată aiurea, ştiţi cum sunt copiii şi totul se va prăbuşi. Ofiţerii noştri de rang înalt se vor simţi frustraţi de această combinaţie pe care o punem la cale, iar românii se pot revolta. Se pare că ţin la regele lor.

– Plec cu inima îndoită. Sincer, nu agreez ideea.

– Sperăm să nu dureze mult. Totul depinde de cum vor acţiona trupele noastre în această vară. Cu cât victoria va fi mai categorică, cu atât totul se va înfăptui mai curând.

– Când trebuie să plec?

– În acest moment. Maşina vă stă la dispoziţie. Aveţi nevoie doar de un bagaj uşor, doar cu strictul necesar.

Nimic care să bată la ochi. Acolo veţi primi toate lucrurile de care veţi avea nevoie.

– V-aţi gândit la toate, herr comandant.

– În cele mai mici amănunte, Puşa.

– Va trebui să mă obişnuiesc cu noul meu nume.

– Şi cu noua postură. Ofiţerul român, de care v-am vorbit, vă va însoţi peste tot. Atenţie, odată ce veţi ajunge acolo, vor înceta orice relaţii de subordonare faţă de dumneavoastră. Veţi fi nişte simpli cunoscuţi.

– Am înţeles. Acum, vă rog să îmi permiteţi să mă schimb. Şi să îmi iau rămas bun de la îngeraşii mei dragi, de care mă despart cu greu.

– La revedere, Puşa.

– La revedere, herr comandant.

2

Puşa îşi îmbrăţişă gemenele, strângându-le la piept. Ar fi vrut să le explice câte sacrificii cere ascensiunea ei către puterea supremă, binemeritată, de altfel, care să pună în adevărata lumină neamul lor regesc. Ambiţia de a deveni, prin ea, adevăratul stindard al dinastiei de Hohenzollern. Care să şteargă ruşinea comisă de străbunicul lor, cel care a acceptat să se alieze tocmai cu duşmanii. De acum, avea să vină rândul ei. Să repare acea palmă dureroasă, ce a dus familia în dizgraţie. Soarele norocului avea să apară, iar ea va fi cea care va reînnobila, faima acelei vechi şi ilustre familii. O bucurie interioară o făcea să uite de sacrificiile ce vor urma, de dorul fiicelor ei. De faptul că nu va mai putea să îl vadă nici pe soţul ei, Walter, ale cărui victorii le va urmări din umbră, ascunzându-şi orice emoţie. Simţea cum, în fiinţa ei, se ridică un impuls puternic, care estompa orice şovăire. Ambiţia de a da naţiunii germane strălucirea meritată, obţinută cu suferinţe şi jertfe. Ea va fi eroina neamului. Cea care va înfige adânc drapelul sfânt al patriei în pământul făgăduinţei din noile teritorii, pentru a forma o patrie germană imensă.

Deutschland, Deutschland, über alles... îi venea să cânte, cu o mândrie care îi dădea fiori.

***

Stejărel, ofiţerul român de legătură, stătea pe hol, aşteptându-şi colega să coboare. Admira în tăcere încăperea imensă, luminată prin ferestrele ce filtrau o lumină difuză. Totul era ordonat, piesele de mobilier luceau lustruite, aranjate de o mână dârză, care nu lăsase nimic la voia întâmplării. Servitorii se mişcau tăcuţi, dispărând cu discreţie, spre deosebire de locuinţele de pe meleagurile natale unde toată lumea vorbea neîntrebată, vrute şi nevrute. Parcă şi câinii de aici erau mai disciplinaţi, aliniaţi semeţi de o parte şi de alta a holului.

Puşa apăru în scurt timp, îmbrăcată sobru, călcând apăsat şi dând ordine scurte, mai mult şuierate. O privea cu admiraţie. Înaltă, cu părul strâns într-un coc mic în vârful capului. Niciun fir nu se desprindea din coafură. Pielea ei albă, era brăzdată de nişte cute fine, imperceptibile, amplificând impresia sculpturală şi impunătoare a acestei femei.

„A dracului muiere mai e şi asta! Voi fi atent, să nu scot nicio vorbă în plus. Nu e chip să flecăreşti cu asta. Trebuie să o conduc la post şi să o învăţ româna neaoşă. Probabil că e de rang, de stă într-o asemenea casă, ori poate, cine ştie, o fi vreo rudă mai îndepărtată a familiei căreia i s-a oferit un post la dracu'n praznic.“

– Stejărel, „ich e gata”. Putem pleca îndată, spuse Puşa cu un aer milităresc.

– Se zice, eu sunt gata. Putem pleca îndată. Sau imediat.

– Sau deloc, dacă eşti „obrasnic”. Bitte...

– Cum pofteşti dumneata, duduie Puşa. Eu sunt pus doar să te însoţesc. Şi să te învăţ. Depinde de dumneata cât şi cum vei învăţa.

– „Ich, învăţ schnell la tine româneşte, tacă ai plăşer să mă înveţi."

– Bine, bine, spuse acesta zâmbind şmechereşte, ştergându-şi mustaţa blondă cu dosul palmei. Avem timp suficient să stăm de vorbă până în ţară. Apoi, te voi prezenta la comandament şi de acolo, vom mai vedea.

***

Avionul militar ateriză pe un mic aerodrom situat la marginea oraşului. Ţăranii munceau pe câmpurile din apropiere, într-un ritm neîntrerupt. Puşa se dezmorţi puţin, apoi urmă suita de ofiţeri ce avea să o conducă spre comandamentul german, stabilit în castelul din apropiere. Aerul cald, primăvăratic şi imaginea ţăranilor care-şi lucrau pământul aveau să o revigoreze după drumul parcurs. Nimic nu indica că pe undeva s-ar fi putut duce lupte crâncene vreodată. Liniştea cobora pe pământ, fiind întreruptă doar de ciripitul păsărilor. Avea impresia că a păşit pe un tărâm ireal, departe de zbuciumul ce frământa lumea pe care o ştia. Îşi zicea, în sine, că dacă era aşa, nici nu îi va fi greu să stăpânească ţinutul acela ce se va adăuga Marelui Reich. Maşina înainta lent, hurducată de drumurile proaste. Puşa privea spre câmpurile întinse, mărginite de bălării.

„Vom avea mult de lucru pe aici. Trebuie să urmăm exemplul führerului, să construim şosele, să cultivăm fiecare palmă de pământ. Să punem piciorul pe grumazul oamenilor şi să-i punem la treabă."

Stejărel o conduse până la intrarea în castel, fiind întâmpinaţi de o mică delegaţie germană.

Ofiţerul român predă documentele omologului său german, după care se retrase. Puşa înaintă un pas, la indicaţia ofiţerului german şi-i prezentă actele. Acesta le studie cu atenţie, apoi o invită să îl urmeze.

– O să vă prezint comandantului meu, generalul von Kleist. Domnia Sa o să vă transmită sarcinile pe care le veţi avea de îndeplinit.

– Henriette von Sigmaringen, se prezentă ea, luând o poziţie băţoasă.

– Paul Ludwig von Kleist. Mă bucur să vă cunosc, doamnă baron. Ce pot face pentru Domnia Voastră? Mi-aş fi dorit să vă cunosc în cu totul alte circumstanţe, spuse generalul, înclinându-se respectuos.

– Domnule general, vă rog să primiţi directiva OKW, pe care îmi face plăcere să v-o pun la dispoziţie, personal. Generalul Hans Oster vă transmite salutul său cordial. Am adus cu mine şi împuternicirea primită din partea acestuia, pe care vă rog să o analizaţi.

Von Kleist apropie picioarele, bătând scurt din călcâie, în cel mai pur stil prusac, după care desfăcu sigiliile de pe documentele primite. Îşi scoase chipiul, aşezându-se pe jilţul din spatele biroului, în timp ce o invită pe Puşa să ia loc pe unul dintre cele două fotolii din piele, ce tronau în faţa sa. Citea cu satisfacţie vădită, bătând darabana cu degetele, în ritm de marş.

– De azi înainte, îmi veţi spune simplu, Puşa. Voi fi secretara dumneavoastră şi nu veţi spune niciun cuvânt despre mine, despre originea mea, ca şi cum nu m-aţi cunoaşte. Singura mea misiune este să vă servesc pe

Domnia Voastră. Puteţi să contaţi pe întreaga mea loialitate şi competenţă.

– Puşa?! Mă rog. Cum doriţi. Mă voi conforma ordinelor primite. De altfel, ştiam că voi primi pe cineva trimis de Berlin, dar nu mi-am putut imagina că va fi o prezenţă atât de agreabilă.

– Sunteţi amabil. Aştept ordinele dumneavoastră.

– Va trebui să vă schimbaţi ţinuta civilă cu una mai potrivită noii funcţii.

Von Kleist chemă ofiţerul de serviciu şi îi dădu ordine scurte, arătând din cap către femeia din biroul său.

– Ofiţerul meu vă va conduce către locuinţa pe care am pregătit-o. Îmi cer scuze, dar mă aşteptam să fie un bărbat. De aceea, totul este destul de frust, însă vom remedia urgent acest neajuns. Vă rog să îl urmaţi pe ofiţer. Vă aştept mâine dimineaţă.

– Heil Hitler! strigă Puşa.

– Heil Hitler! răspunseră cei doi.

***

Puşa ieşi cu ofiţerul din cabinetul generalului, pe o uşă laterală, care îi conducea printr-un hol destul de strâmt, către ieşirea de serviciu a castelului. Cea pe care o folosea în mod obişnuit, personalul. Traversară curtea bine îngrijită, cu tufe de liliac în floare, ce răspândeau în aer o aromă proaspătă. În imediata vecinătate era situată o vilă imensă, construită în stil neoclasic, ce contrasta cu arhitectura rococo a castelului. Acolo se găseau locuinţele ofiţerilor superiori din comandament. Puşa intră într-un apartament modest, în care se găseau doar două piese de mobilier, o chicinetă şi o baie. Holul principal era rece, dar

apartamentul păstra încă căldura înăbuşitoare a caloriferelor masive din fontă turnată, frumos ornamentate cu modele florale. Ferestrele fuseseră larg deschise pentru a mai răcori atmosfera. Ofiţerul se repezi către caloriferul din camera principală, închizând robinetul. Se auzi un scârţâit puternic, urmat de nişte zgomote asemenea unor lovituri de ciocan.

– E de la abur. Toată încălzirea este pe bază de abur, ţinu el să precizeze ca şi cum ar fi vrut să scuze pentru zgomotul produs adineauri.

– E vremea să ne cunoaştem. Puşa! spuse baroneasa întinzându-i mâna.

– Hans. La dispoziţia dumitale.

– Drept să îţi spun, îmi e cam foame. Unde se poate mânca ceva?

– Avem un bufet, chiar alături. Tot ce doreşti. Hrană caldă, vânat, specialităţi. Şi băutură din belşug.

– Nici nu s-ar zice că-i război, aici.

– Păi, nici nu e. Şi lumea e cumsecade. Nu ca prin alte părţi. O să vezi. Te vei simţi mai bine decât acasă. De unde eşti?

– Din Berlin, minţi Puşa. Provin dintr-o familie modestă.

– Eu am fost funcţionar la Dresda, înainte. Apoi, am îmbrăcat uniforma de ofiţer. Nu regret. Altădată, nu aveam mai nimic. Azi, sunt un om realizat. Voi face carieră.

– Eşti căsătorit. Ai copii?

– Ah, nu! Cine are vreme de asta?! Şi apoi, viaţa e atât de scurtă şi de plină de primejdii. Mă bucur să trăiesc clipa. Dar, tu?

– Nici eu nu sunt măritată. Am avut o tentativă, dar am renunţat. Viaţa. Cu ale ei valuri, spuse ea visătoare.

– Diseară te invit la bal. Von Kleist organizează un bal pentru oficialităţile oraşului.

– Mulţumesc de invitaţie. Mă simt cam obosită. Şi nici nu am o ţinută potrivită.

– Nu e nevoie. Uniforma e suficientă. Toţi ofiţerii vin îmbrăcaţi în uniforme! Doar civilii se împopoţonează.

– Eu nu o am nici pe aia.

– Îţi voi aduce, îndată, tot ce ai nevoie. Aşteaptă puţin. Apoi, te conduc la masă.

– Bine.

Puşa se aruncă pe canapeaua moale, umplută cu iarbă de mare. Deschise glasvandul ce despărţea cele două încăperi şi îşi plimbă privirea prin cameră.

„Ce apartament prăpădit. De parcă aş fi la internat. O să mă obişnuiesc eu şi cu asta. Trebuie să îmi intru în rol, să fiu tare şi să nu mă plâng de nicio privaţiune. Până la clipa cea mare.“

Hans intră cu două rânduri de haine.

– Poţi să te schimbi. Promit să nu mă uit.

– Eşti un ştrengar, Domnia Ta. Ia pofteşte afară până ce mă spăl. Te chem eu după aceea, zise ea împingându-l afară.

„Auzi, la el?! Nu se uită! De parcă aş fi de nasul lui. Hm, ce obrăznicie! Bine că nu e Walter aici, să mă vadă cum mă iau la ochi toţi neghiobii.“

– Aştept pe hol, spuse Hans în timp ce Puşa închidea uşa după el.

„Dar cine se crede muieruşca asta? Mult o să stea aşa, mironosiţă? Sau o fi pus generalul ochii pe ea şi de

aceea îmi dă mie papucii?! Aşa o fi. Să fiu prudent. Altfel, mă trezesc pe front.“

„Ce-or face îngeraşii mei? Ce mult aş vrea să le spun, din nou, noapte bună. Îmi vine bine. Ja, Ja, sehr gut“, gândi ea fâţâindu-se în faţa oglinzii.

***

Puşa ieşi îmbrăcată în uniforma de damă pe care i-o adusese Hans şi care-i conferea un aer inabordabil. Îşi luase cu ea doar tabachera de argint, primită în dar de la Walter. Îl urmă ţanţoşă pe Hans până la bufetul din incinta clădirii. Bufetul era o sală de mărime considerabilă, cu mese pe care trona veselă din argint cu blazoane.

– Castelul a aparţinut unui industriaş, care a fugit înainte de venirea noastră, îi explică Hans, plin de importanţă. La fel şi vila în care ne aflăm. Aici era locuinţa directorului fabricii.

– Ce fabrică?

– Fabrica de zahăr. Nu ai văzut-o?

– Nu am băgat de seamă. Tot ce am observat au fost drumurile proaste şi castelul. Faină clădire.

„Seamănă cu reşedinţa noastră, întrucâtva, doar că acesta este în stil rococo. Probabil, e mult mai recent.“

– De acolo vine şi aburul. De la centrala fabricii, care nu se opreşte niciodată.

– Aşa cum nu te opreşti nici tu.

– Am uitat că ţi-e foame.

Hans bătu în masă şi un fecior veni îndată, aşezând primele feluri pe masă, apoi alte şi alte, până ce masa se umplu cu bunătăţi.

3

– Căpitan Stejărel Ionescu, raportez. Am însoţit-o pe nou-venită până la comandamentul german. Din ceea ce am remarcat este o femeie cu clasă, probabil o aristocrată, care doreşte să îşi păstreze anonimatul, preferând să ocupe doar o poziţie modestă în ierarhie, aceea de secretară a generalului von Kleist.

– Dar asta nu e deloc o poziţie modestă, căpitane. Dacă a parvenit într-o astfel de poziţie, înseamnă că se bucură de o mare trecere în rândul comandamentului german. În cancelaria lui von Kleist va avea parte numai de informaţii de primă mână. Mă întreb, totuşi, de ce nu a fost trimisă în capitală. Ce caută tocmai aici? Ce urmăreşte?

– Domnule maior, spun că e o poziţie modestă în comparaţie cu felul în care este privită la cartierul general al Abwehrului.

– Să lăsăm asta. Presupun că nu a fost trimisă degeaba aici. Trebuie să aibă o misiune specială. Va trebui să fim extrem de precauţi, căpitane, o vei urmări pas cu pas. Îţi dau mână liberă, cu condiţia să fiu informat în permanenţă. Poate că ea este poarta de acces pentru noi în complicatele planuri ale nemţilor. Te rog să fii atent şi mai

ales, prudent. Să nu forţăm nota. La rândul nostru te vom pune la curent cu toate detaliile de care vei avea nevoie.

– Am înţeles, domnule maior.

– Ochii pe secretară! A propos, diseară suntem invitaţi la recepţia organizată de von Kleist la comandamentul german. Ăsta va fi un bun prilej de a intra în atmosfera urzelilor nemţilor.

– Dar ei sunt aliaţii noştri, domnule maior. Avem motive să fim îngrijoraţi? întrebă căpitanul Stejărel zâmbind.

– Căpitane, nu fi naiv. Or fi ei, teoretic, aliaţii noştri, dar noi trebuie să ne păzim spatele. Nu ştiu de ce, dar alianţa asta cu ei nu îmi miroase bine, deloc. Mă gândesc să le putem oferi un dar, orice nimic, la recepţia din această seară. Să le adormim, puţin, atenţia. Ceva, ceva, tot or să scape. Sunt extrem de curios care va fi următoarea mutare. Până acum au fost tare meticuloşi în ceea ce priveşte mişcările frontului. E clar ca lumina zilei că-i vor ataca pe ruşi. Dar Dumnezeu ştie când şi cum. Şi nu ştim ce rol vor să ne rezerve nouă.

– Din câte mi-am dat seama, nu prea ne bagă în seamă.

– Aşa este. Ne consideră o armată de operetă. Însă noi avem propriile obiective, iar cel mai important, este recuperarea teritoriilor pierdute. Aşa că, vom fi vigilenţi. Eşti liber. Ne vedem diseară, la recepţie.

– Să trăiţi!

***

Stejărel se întoarse pe călcâie, părăsind biroul ofiţerului de informaţii. Îşi dădea seama de poziţia ingrată pe care o avea. Pe de o parte, fusese atras de nemţi pentru a le oferi date despre situaţia de pe teritoriul românesc, iar

pe de altă parte, era profund angrenat în culegerea de informaţii militare pe care să le prezinte comandanţilor săi. Cu inima era cu totul credincios pământului natal, dar raţiunea îi cerea să se alăture acestei forţe puternice şi disciplinate pe care o reprezenta Germania. Ţara spre care cei mai mulţi priveau cu încredere şi convingerea că va aduce schimbarea mult aşteptată de toţi. Era scârbit de slăbiciunea alor săi, de felul în care pierduseră teritoriile româneşti, fără să tragă măcar vreun glonţ. Fără să protesteze, în mod oficial. Pe cine să slujească? Pe un rege depravat, interesat doar de propriile capricii, care renunţase la tron în favoarea fiului său şi care nu oferea nicio perspectivă? Sau care se mulţumea doar cu rolul său decorativ? Bine că ţara era condusă de mareşal. Măcar aşa, exista o cât de mică speranţă ca lucrurile să se poată îndrepta. Aştepta, aşa cum o făceau cei mai mulţi dintre ai săi, ca mareşalul să dea ordinul atât de dorit de a trece Prutul spre a elibera ţinuturile ocupate din mâna bolşevicilor.

4

– Bună dimineaţa, Petrescule!

– Bună dimineaţa, domnule profesor. Văd că v-au mobilizat şi pe dumneavoastră.

– Da, Petrescule, trebuie să ne facem cu toţii datoria faţă de ţară. Mai ales în vremuri atât de tulburi. Cu ce ocazie pe acasă? Te ştiam la studii, la conservator.

– Aşa este. Am venit în vacanţa de Paşti, pentru câteva zile.

– Cum îţi mai merge?

– Mulţumesc, bine. Am profesori buni şi am reuşit să susţin câteva concerte chiar la filarmonică, spuse acesta cu mândrie nedisimulată.

– Bravo, Petrescule! Progresezi rapid.

– Am avut câteva apariţii modeste, dat tot se cheamă că am cântat la filarmonică.

– A fost visul tău dintotdeauna. Felicitări!

– Mulţumesc. Dar, dumneavoastră? Cum vă descurcaţi? Nu vă stă deloc rău în uniformă.

– Îmi fac doar datoria. Nu mă îndoiesc că şi tu, la rândul tău, îţi aduci contribuţia faţă de ţară.

– Nu putem să fim toţi, militari.

– Nici nu e nevoie, Petrescule. Fiecare, după talentul şi pregătirea sa. Tu trebuie să devii un bun violonist. Eu să predau la catedră, dar să răspund şi chemării patriei, atunci când sunt solicitat. Diseară va fi o recepţie la comandamentul german. Te invit să mă însoţeşti.

– Ce să caut eu la comandamentul nemţilor?

– Vreau să te prezint câtorva persoane influente. Nu se ştie niciodată. Poate că aceasta e şansa ta să poţi studia la Berlin. Cânţi şi tu ceva. Precis te vei face remarcat.

– Ştiu şi eu?! Nu prea am chef să cânt pentru ăştia. Ce înţeleg ei din muzică? Mai potrivit ar fi să invitaţi fanfara.

– Nu te prosti, Petrescule. Sunt oameni fini acolo. Oameni rafinaţi, instruiţi.

– Instruiţi? Pentru ce? Să omoare oameni nevinovaţi? Să subjuge popoarele?

– Petrescule, ăsta e rolul războiului. Să cureţe tot gunoiul care se adună de-a lungul istoriei.

– Gunoiul acesta sunt semenii noştri, domnule profesor. Nu vă mai recunosc! Ne vorbeaţi cu totul altfel, la ore. Eraţi profesorul meu preferat. Judecăţile dumneavoastră erau pentru noi pilde vii. Şi acum?

– Oamenii trebuie să se schimbe. Să întrevadă oportunităţile. Totul e o luptă pentru atingerea progresului.

– Dar schimbările trebuie făcute pentru oameni şi împreună cu ei, nu împotriva lor.

– Când istoria o cere, nu stai să te mai împiedici de astfel de amănunte. Ce zici, vii?

– Nu. Îmi pare rău. Din păcate, nu vă împărtăşesc convingerile şi cu atât mai puţin pe cele ale ocupanţilor.

– Dar nu sunt ocupanţi. Sunt aliaţi. Ne vor ajuta să recuperăm ceea ce este al nostru.

– Cum vine asta? Întâi ne smulg teritoriile, printr-un dictat şi apoi ne numesc aliaţi? Mie îmi scapă o astfel de logică. Dumneavoastră cum vi se pare?

– Pierderea teritoriilor s-a datorat unei slăbiciuni de-a noastră. Azi, avem posibilitatea de a ne scutura de ea şi să participăm la războiul sfânt, contra bolşevicilor.

– Niciun război nu este sfânt. Sunt de acord să reîntregim ţara, cu arma în mână dacă e nevoie, dar atât.

– Păi tu ce crezi că vreau? Aşa gândesc şi eu. După cucerirea pământului strămoşesc, ne oprim.

– Şi ne întoarcem frumuşel acasă, nu-i aşa?

– Da.

– Hm. Şi credeţi că nemţii nu mai pot de obiectivele noastre?! Credeţi că ei se vor mulţumi cu atât?

– Ce ne pasă nouă de ei?

– Adică, ei vor merge mai departe şi noi ne vom întoarce acasă?

– În mare parte, da.

– Şi în mică parte?

– E complicat să prevedem ce va fi după. Poate că îi vom însoţi să îi înfrângem cu totul pe bolşevici.

– Ce treabă avem noi?

– Să strivim ciuma roşie.

– Pe care să o înlocuim cu cea brună.

– Nu e deloc aşa. Germanii sunt o mare naţiune. Un popor civilizat şi puternic, spre care trebuie să privim cu încredere.

– Şi care îşi va impune regulile proprii. Care ne va spune ce e rău şi ce e bine. Care ne va înghiţi, ca pe polonezi, ori ca pe cehi.

– Noi le suntem aliaţi, nu duşmani.

– Dar ce duşmănii aveau ei cu cehii şi polonezii?

– Spaţiul vital. Teritorii care să le permită dezvoltarea. Germania a pierdut nu doar teritorii în celălalt război, ci a ieşit umilită. Slăbită de o criză care s-a tot prelungit până la venirea lui Hitler la putere. Cel care le-a redat germanilor speranţa şi i-a făcut să se simtă din nou, mândri.

– Nu e un raţionament care stă în picioare, domnule profesor. Germania a fost ţara agresoare. A pierdut războiul şi a trebuit să suporte consecinţele.

– Care au fost mult prea aspre. Toată lumea a rupt din teritoriul lor şi s-au simţit umiliţi. De aceea nici nu au reuşit să îşi mai revină. Până ce geniul lui Hitler le-a deschis ochii.

– Geniul, spuneţi? Ce e genial în a sări la bătaie? În a ucide? În a umili pe cei mai slabi?

– Tu vezi doar aspectele negative. Nu sunt de acord cu felul în care vorbeşti. Nu e nevoie să fii filogerman pentru a vedea tot ce a realizat acest om de când a venit la putere. El a reintrodus disciplina. A ridicat economia Germaniei pe culmi nemaivăzute până la el. Gândeşte-te ce emulaţie există azi în Germania. Industria se dezvoltă, s-au construit drumuri, s-au refăcut căi ferate…

– Şi s-a băgat pumnul în gura oricui nu este de acord cu el. Şi asta devine politică generală pentru alte naţiuni. De faptul că se ard cărţi, ce ziceţi domnule profesor?

– Petrescule, nu vom termina niciodată acest dialog în contradictoriu. Eu şi dumneata avem interese pe care trebuie să ni le îndeplinim. Hai diseară la comandament. Nu are ce să îţi strice un mic recital. Poţi fi remarcat. Şi ajutat. E o oportunitate căreia nu trebuie să îi dai cu piciorul. Ce ai de pierdut? Poţi să nu fii de acord cu ei. Admit. Dar, te sfătuiesc să nu-ţi refuzi o asemenea ocazie.

– Cine o să mai vină?

– Oficialităţile, mondenităţile zilei, ca de obicei.

– Nu la asta mă referеam. Voiam să ştiu ce alţi muzicieni mai vin. Că doar nu sunt eu singurul care va cânta acolo.

– Cine să vină?! Orchestra de cameră de la şcoala de muzică. Foştii tăi profesori. Va fi o surpriză plăcută şi pentru ei.

– Mi-ar face plăcere să mai cânt împreună cu Domniile Lor. Nu promit.

– Vino!

***

Stejărel se îndepărtă mulţumit că-l putea aduce pe fostul său elev, un strălucit violonist, care precis va încânta asistenţa. Să fie acesta darul pe care putea să îl facă nemţilor? L-ar ajuta să poată intra pe sub pielea lor? Ce-i păsa lui de Puşa? Cu sau fără ea, nemţii sunt aici şi-şi vor urma, neabătuţi, planurile. Şi asta nu putea decât să îi avantajeze pe români.

„România are nevoie de o politică de mână forte, aşa cum este cea germană, care să o poată plasa printre cele mai importante naţiuni ale lumii.“

5

Invitaţii începuseră să sosească la castel. Aleile proaspăt măturate erau mărginite de mici felinare multicolore, amplificând senzaţia de sărbătoare a acestei recepţii la care se îngrămădeau oficialităţile oraşului.

– Doamnă, omagiile mele. Domnule primar, sunteţi bine venit, rosti generalul von Kleist sărutând ceremonios mâna consoartei care îl însoţea pe oficial.

– Domnule general, sper că v-aţi instalat confortabil. E una dintre cele mai bune locaţii pe care puteam să v-o punem la dispoziţie.

– Este excelentă. Sunteţi o gazdă ospitalieră şi sper să ne putem revanşa faţă de dumneavoastră.

– Sper ca subordonaţii dumneavoastră să se comporte onorabil. Nu ne-ar face plăcere să avem conflicte cu populaţia. Ştiţi, ar fi un prost exemplu, mai ales că mulţi vă compară cu ocupaţia bolşevică de dincolo de Prut.

– Domnule primar, am dat dispoziţii personal, ca ofiţerii noştri să se comporte la modul cel mai civilizat cu putinţă. Am totuşi o mică nemulţumire faţă de comunitatea poloneză pe care o adăpostiţi în oraş. Polonezii sunt supuşii noştri şi ar trebui să ni-i predaţi.

– Domnule general, polonezii sunt oaspeţii comunităţii locale şi aşa o să şi rămână. Le-am oferit ospitalitatea noastră, cu generozitate şi sper să renunţaţi la cererea Domniei Voastre. De altfel, e vorba de civili, care nu reprezintă nicio ameninţare pentru Domniile Voastre. Permiteţi-mi să v-o prezint pe doamna Agarici. Fiul doamnei este un încercat pilot, care vă va ajuta cu mult mai mult decât predarea inofensivilor civili polonezi.

– Domnule primar, trebuie să recunosc că sunteţi un bun diplomat. Am înţeles că doamna Agarici s-a aşezat în faţa trenului care transporta evreii, pentru a-l opri. Cu ce scop?

– Domnule general, cum e posibil să îi căraţi ca pe nişte vite? Fără apă, fără o minimă igienă? spuse doamna Agarici care îi întinse mâna lui von Kleist.

– Dar văd că am de-a face cu o adevărată opoziţie aici. Sunt însă convins că o doamnă atât de fermecătoare ca dumneavoastră ridică problema evreiască numai din motive umanitare, nu-i aşa? O să mă interesez şi voi da dispoziţie să fie trataţi mai bine. Ştiţi că politica noastră este deosebit de restrictivă în privinţa evreilor. Totuşi, vom ţine cont de faptul că ne aflăm într-o ţară aliată.

– Domnule general, vă invit mâine la vânătoare, spuse primarul pentru a mai înmuia tonul discuţiei. Tocmai am deschis sezonul la căprioare.

– Mulţumesc, domnule primar. Din păcate, nu dispun de arme de vânătoare.

– Permiteţi-mi să vă ofer o carabină din colecţia mea. Am câteva puşti Remington, cu care mă mândresc.

– Mulţumesc, domnule primar. În acest caz, voi veni cu plăcere. Recunosc că mi-ar face bine o ieşire în aer liber. Nu am mai participat la o vânătoare de dinainte de război.

– Am pregătit totul aşa cum se cuvine. Pădurile noastre au vânat din belşug.

– Sper să nu fiţi tot atât de vehement ca şi în cazul polonezilor…

– Veniţi iute, afară! strigă Puşa entuziasmată, trăgând de mână pe Stejărel pentru a o urma.

– E un spectacol magnific. Priviţi!

Lumea se îngrămădea pe terasa castelului, ce dădea direct din sala de recepţii. Afară începuseră focurile de artificii care luminau cerul cu jeturi multicolore. Apa râului din depărtare, strălucea argintie luminată de razele lunii. Culorile se răsfrângeau pe aripile cărăbuşilor ce îşi începuseră jocul împerecherii, părând stele căzătoare.

Dinăuntru răzbătea o melodie interpretată de profesorii de la şcoala de muzică. La un moment dat, o vioară se desprinse din armonia discretă şi atacă piesa „Zborul Cărăbuşului" a lui Nikolai Rimski Korsakov, pentru ca, mai apoi, să sune ca o tânguire în acordurile suitei „Şeherezada".

Lumea intră iute înăuntru, ascultând înmărmurită sunetul viorii.

– Cine este tânărul acela? întrebă Puşa. A cântat dumnezeieşte.

– Este un talent local, pe care l-am sprijinit cât am putut, preciză Stejărel, plin de sine. Poate că dacă l-aţi ajuta să îşi continue studiile, ar avea un viitor strălucit.

– Dacă nu aş fi un mare meloman, aş considera iniţiativa lui drept un afront. Muzică rusească la recepţia noastră?! Altceva nu ştie?

– Vă rog să scuzaţi această ieşire, domnule general.

– Domnule general Voinea. Nici nu v-am observat. Când aţi venit?

– Cu puţin timp înainte de a începe focul de artificii pe care băieţii noştri l-au pregătit ca pe o surpriză pentru dumneavoastră. Aş dori să ne retragem puţin.

– De ce atâta grabă? Aveţi să îmi comunicaţi ceva?

– Mă aştept ca dumneata să îmi comunici ceva. Care sunt planurile dumneavoastră? Aştept să mă puneţi la curent, pentru a putea mobiliza trupele noastre, aşa cum se cuvine. Din datele pe care le am până acum, un atac asupra ruşilor din partea dumneavoastră este iminent. Dar nu ştiu nici când şi nici pe ce direcţii intenţionaţi să porniţi acest atac.

– Cine v-a spus că vom porni ofensiva contra ruşilor?

– Domnule general, nu mă luaţi drept naiv. Doar nu aţi mobilizat atâtea divizii ca să veniţi în România la bal.

– Nu. Nicidecum. Doar că nu vă pot comunica nimic din ce vă aşteptaţi. Á propos, am fost invitat de domnul primar să particip la o vânătoare de căprioare, mâine dimineaţă. Sper să participaţi şi dumneavoastră.

– Numai de vânătoare nu îmi arde mie.

– Fiţi mai relaxat, domnule general. Ce naiba?! Să ne bucurăm de tihnă, atât cât putem avem parte de ea. Va veni şi vremea marilor confruntări. Fiţi fără grijă!

Von Kleist îl lăsă pe generalul român şi se îndreptă spre un grup de femei cu care începu să flirteze.

„Ăsta o face pe amorezul, în timp ce noi ne dăm de ceasul morţii. Ce-i pasă lui? Are la dispoziţie o armată bine echipată, cu un moral ridicat, care aşteaptă numai un semn. Pe când eu, sunt nevoit să mobilizez până şi civilii pentru a face faţă din punct de vedere numeric, iar de înzestrare, e bine să nu mai vorbesc. Sper ca cei din Statul-Major să răspundă cât mai curând cererii noastre şi să trimită unităţile de blindate, pe care le-am solicitat."

6

– Stejărel, vreau să ne plimbăm.

– Îndată, duduie Puşa. Aşa. Să mergem. Unde doreşti?

– Vreau să ne plimbăm pe aleile parcului. Miroase aşa de bine afară. Şi vreau să scap de tontul de Hans, care mă agasează.

– Mâine mergem la vânătoare. Vii şi dumneata?

– Da. Mi-ar face plăcere. Nu am mai tras de mult cu arma. Sper să am ocazia.

– Cu siguranţă. Totul va fi pregătit, ca la carte.

– Când îmi prezinţi oraşul, împrejurimile? Mă simt deja ca acasă, aici.

– Dacă primesc încuviinţarea superiorilor mei, oricând pofteşti dumneata, rosti Stejărel ca să mascheze interesul aparte ce îl avea în urmărirea ei.

– Mi-a plăcut curajul tânărului violonist. Aş vrea să îl cunosc.

– E un tânăr cu idei contrare intereselor noastre. Nu cred că ar da bine să îl cunoşti.

– Cum aşa? Şi ce caută aici? Cine l-a invitat?

– Nu ştiu. A venit cu profesorii de la şcoala de muzică. Habar nu am avut că va veni şi el.

– Dar parcă erai mândru de el cu ceva timp în urmă.

– E un bun muzician. Dar e un prost. Nu vede ceea ce e evident pentru toată lumea. Că noi suntem partida învingătoare. Dacă aţi pune o vorbă bună pentru el, acolo unde trebuie, l-am mai îndulci…

– Poate că e doar un tânăr rebel. Nu prea îţi aperi compatrioţii.

– Compatrioţii mei trebuie să înveţe cine le este conducătorul. Şi să se adapteze noii linii trasate de Reich.

– Mă uimeşti! Nu mă aşteptam să fii atât de devotat cauzei.

„Sau, poate că eşti doar un oportunist."

– Sunt convins că asta e singura cale.

– Aici eraţi?!

Von Kleist îi surprinsese ca pe nişte ştrengari ce tocmai se pregăteau să facă o poznă.

– Puşa, te rog să îmi acorzi acest vals. Căpitane, eşti liber. Fii sigur că e pe mâini bune.

– Nu mă îndoiesc, domnule general. De altfel, eu o să mă retrag. Vreau să mă odihnesc puţin. Sunt obosit şi vreau să fiu în formă la partida de vânătoare de mâine dimineaţă. Sper că veţi onora invitaţia oficialităţilor noastre. Vine şi duduia Puşa?

Stejărel dorea să şteargă, cumva, afrontul generalului care îl trimitea la plimbare ca pe propria ordonanţă.

– Mă voi gândi în noaptea asta. Dar cum îţi permiţi să mă chestionezi? Puşa are alte însărcinări, iar vânătoarea nu-i de nasul Domniei Tale.

– Îmi pare rău dacă v-a deranjat întrebarea mea, domnule general. Permiteţi-mi să mă retrag.

Lui Stejărel i se pusese un nod în gât. Nu ştia cum ar fi fost mai nimerit să răspundă replicii generalului.

„Îţi jur că o să-ţi iasă pe nas, generale. Oi fi tu marele conducător, dar nu aşa se vorbeşte cu cineva ca mine."

– L-aţi alungat ca pe un copil, spuse Puşa zâmbind.

– I-am oferit ce merita. Ar fi bine ca românii ăştia să înţeleagă care le este locul.

– Domnule general, nu sunteţi deloc diplomat.

– Nu am nevoie să mă cobor pentru a fi pe plac oricărui căpitan din armata română. Noi suntem forţa conducătoare şi de noi trebuie să asculte.

– Dar ştiţi că a fost recrutat de Abwehr. Sper să nu îl fi stârnit împotriva dumneavoastră.

– Şi ce o să-mi facă mie Abwehrul? O să mă trimită pe front? Sunt deja în cel mai înaintat punct al frontului, deşi nu este, încă, niciun conflict.

– Dar va fi?

– Cine ştie?! spuse von Kleist gânditor, ferindu-se să dea un răspuns tranşant.

Nu ar fi dorit să dezvăluie secretul ordinului cuprins în directiva primită chiar din mâinile superbei baronese.

„Să ne bucurăm de ultimele clipe de tihnă. În curând, aici se va dezlănţui iadul."

7

Von Kleist onorase invitaţia de a participa la vânătoare. Plecase împreună cu alţi doi ofiţeri de rang superior. Era decis să se destindă. Să lase viaţa să îl surprindă cu clipele ei plăcute, simţind în nări mirosul proaspăt al pădurii de fag de la poalele dealului, unde era organizat standul de vânătoare.

***

Puşa fusese lăsată să se acomodeze cu noua sa funcţie, să cunoască personalul şi să viziteze împrejurimile.

Întâi, dădu un ocol grădinii mici ce înconjura vila ofiţerilor. Clădirea avea forme tăioase, ferme, care să satisfacă doar funcţionalitatea. Nimic în plus. Finisajele erau terne, lipsite de orice le-ar fi putut încărca inutil. La fel ca stilul sobru şi direct al ocupanţilor vilei. Apartamentele erau astfel aranjate, încât să delimiteze rangul fiecărui locatar. Trei apartamente mari, cu spaţii generoase şi câte două rânduri de băi. Restul era format din alte opt apartamente de dimensiuni ceva mai mici, în care ar fi încăput, totuşi şi familii mai numeroase. În sfârşit, erau celelalte douăsprezece apartamente mici, la fel ca al Puşei şi camerele servitorilor, de la subsol. Grădina era plină de

tufe de liliac bătut, ce răspândeau un miros ameţitor. Aleile erau mărginite de tufe de trandafiri ce alternau cu straturi de gazon. Fiecare alee era pavată cu pietriş fin, alb, ce drena apa natural, după orice ploaie. Curtea largă cobora spre castel într-o vale domoală acoperită de caprifoi.

Castelul se ridica semeţ, ilustrând diferenţa de rang dintre ocupanţii vilei şi stăpân.

Zidurile se ridicau semeţe, fiind împodobite cu ornamente din piatră sculptată, înconjurat de terase generoase, înalte, mărginite cu bârne masive din lemn. Totul era atent finisat, materialele fuseseră alese cu gust, împletind culorile pietrei, ale zidăriei şi lemnului. Ferestrele generoase aveau grilaje din fier forjat, ce apărau spre partea de est, vitraliile multicolore, de eventualele obiecte care ar fi putut să le spargă şi care ar fi provenit dinspre terenurile de tenis şi volei ce se întindeau alături.

Castelul era înconjurat din toate părţile de un parc dendrologic, în care grădinarii aclimatizaseră arbori şi arbuşti dintre cei mai diferiţi. Grădinile cu flori şi cele câteva fântâni arteziene erau aşezate diametral opus terenurilor de sport, mărginind, de o parte şi de alta, intrarea în castel.

Holul principal era înconjurat de camere ale căror uşi, atunci când se deschideau, formau un spaţiu suficient pentru organizarea oricărei recepţii, oricât de grandioase. De la înălţimea terasei de la intrare se deschidea perspectiva văii râului Moldova, în care cerul îşi desfăta privirile.

Puşa pătrundea în fiecare încăpere, secondată de Hans, care îi prezenta fiecare colţişor, cu meticulozitatea unui agent imobiliar ad-hoc. Se opri în faţa bibliotecii, care-i tăie respiraţia. Cărţi rare, învelite în piele, manuscrise vechi, volume de proză, de versuri, ba chiar şi cărţi pentru copii, erau

aşezate pe rafturi, de jos până sus, către tavanul rotunjit, pictat cu scene alegorice, în culori vii, ce-ţi furau privirea.

Puşa se trezi din reveria plăcută în care se adâncise pentru câteva clipe, răsfoind de-a valma, cărţile care-i cădeau în mână.

– Aici va fi biroul tău, indică Hans un mic intrând aşezat în dreptul uşii comandantului.

Puşa se aşeză pe scaunul uşor, care părea că se poate rupe în orice moment, atât de firavă era construcţia sa. Acesta era din lemn curbat, sculptat cu mare fineţe, acoperit cu o tapiţerie cu scene de vânătoare şi care îmbrăca pe tăblie şi spătar, pernele cu iarbă de mare. Alături se aflau, de-o parte şi de alta, câte două canapele executate în acelaşi stil. În faţă se odihnea un dulap pentru documente şi o masă de cancelarie, care întregeau decorul secretariatului.

Puşa cercetă documentele aflate pe masă, apoi le ordonă, după importanţă. Aşeză plicurile, hârtia şi creioanele lângă maşina de scris, astfel încât să aibă totul la îndemână. Apoi, îşi băgă capul pe uşa comandantului, inspectând camera dintr-o privire. Cel mai mult o fascina seiful pentru corespondenţa secretă pe care tocmai o adusese chiar ea, precum şi o mulţime de alte documente care ar fi putut să-i aţâţe curiozitatea. Dar, pentru a ajunge la ele, avea nevoie de cheia pe care o păstra von Kleist la el, în permanenţă. Nici măcar Hans nu avea acces la acel seif. Renunţă la gândul de a scotoci, deocamdată prin birou, spunându-şi că orice informaţie importantă se afla în seif.

– Hans, cine ţine evidenţa corespondenţei comandantului?

– Până acum eu am fost singurul ofiţer care avea acces la ea, dar de azi cred că te vei ocupa chiar tu. Domnul general nu ţi-a dat nicio însărcinare?

– Până acum, nu. Probabil că îmi va da dispoziţii în această după-amiază. Aş putea să mă documentez din hârtiile generalului? forţă ea nota, doar-doar va ajunge la acele fascinante hârtii ascunse de ochii prea curioşi. Ştii, aş vrea să îi pot fi de folos cât mai curând, iar pentru asta trebuie să fiu pusă la curent cu toate problemele care pot apărea la comandament.

– Nu fi aşa de grăbită. De la venire ne-am bucurat cu toţii de o vacanţă de front prelungită şi benefică. Tot ce am făcut, a fost doar muncă administrativă. Nimic care să ne dea măcar impresia că suntem în război. Aş vrea să nu se termine niciodată această perioadă fastă.

– Cum aşa, Hans?! Doar eşti militar, iar rolul tău este acela de a aduce Reichului strălucirea pe care o merită. Să lupţi în prima linie şi să te acoperi de glorie.

– Eu nu am tras niciun glonţ asupra inamicului. Tot ce am făcut a fost să-l însoţesc pe von Kleist oriunde ne-a dus soarta. Iar teritoriile ocupate le-am cucerit datorită prezenţei noastre numeroase, cu o forţă de neegalat. Dar nu am avut parte de lupte crâncene. Mai degrabă de mici hărţuieli ale armatei inamicului aflat în derivă.

– Sper să instaurăm cât mai repede administraţia noastră. Să stăpânim în tihnă teritoriile noului Reich.

– Să te audă Dumnezeu.

– Dumnezeu, Hans? Mai bine să mă audă führerul nostru. Hans, am nevoie de mai multe plicuri, de bandă pentru maşina de scris, de o grămadă de alte nimicuri. De unde crezi că le pot lua?

– Nu avem nimic în plus faţă de ceea ce este pe birou şi prin sertare. Cred că va trebui să le procurăm de prin prăvăliile localnicilor.

– Hai să mergem. Lasă vorbă că suntem plecaţi. Cu ocazia asta voi cunoaşte şi eu oraşul.

***

Maşina cu cei doi alerga rapid pe străzi. Piatra cubică, de granit negru, strălucea sub razele soarelui. Oraşul era învăluit de mirosul cozonacilor pregătiţi de gospodine pentru întâmpinarea sărbătorii pascale. Puşa inspira adânc aerul înmiresmat, care-i deştepta pofta.

– Hans, să intrăm într-o cofetărie. Simt că leşin dacă nu gust câte ceva din bunătăţile care miros atât de bine.

– Vom ajunge îndată. Ştiu eu o cofetărie cochetă care nu ne va dezamăgi. E atâta abundenţă, cum nu aveam nici în Germania. Zău că e bine de trăit. Dacă ar fi posibil, nu aş mai pleca din astfel de locuri.

– Hans, bag de seamă că nu ţi-ai depăşit condiţia de conţopist.

– Râzi de mine cât vrei, dar îmi e dragă viaţa. Dacă m-ar întreba cineva, aş vrea ca totul se sfârşească aici şi acum. Să instaurăm regimul nostru şi să facem pace.

– Şi cine va mai lupta pentru a ne consolida poziţia de conducător al lumii?

– Eu nu am ambiţii atât de mari. Sunt mulţumit cu ce am.

Cei doi se plimbară prin tot târgul, adăstând prin prăvăliile încărcate de mărfuri, gustând şi admirând tot ceea ce le ofereau comercianţii. Trecură rapid pe lângă sediul primăriei, cu aspectul său maiestuos ce semăna perfect cu

cel al Palatului Ligii Naţiunilor din Geneva. Apoi, pe lângă impozantele clădiri din cărămidă roşie ale liceului de fete şi a celui de băieţi, cu inscripţii din secolul trecut. Reveniră la comandament numai când soarele lumina ca borşul de lobodă, aşezându-ne domol peste valea apei Moldovei.

Puşa se simţea odihnită şi pofta de viaţă clocotea în ea. Îi veneau în minte chipurile soţului şi a copiilor, pe care îi dorea cât mai curând lângă ea. Îşi închipuia că se va instala în curând pe tronul ţării, care va fi o anexă a noii Germanii.

„Vom aduce cu noi tehnica, industria germană, vom construi şosele, vom înfiinţa şcoli şi universităţi…"

Firul gândurilor ei fu întrerupt de cele două maşini care reveneau de la vânătoare şi care aducea cu ele pe von Kleist şi mica sa suită care îl însoţise.

– Am petrecut o zi excelentă, declară von Kleist, dezmorţindu-se. Puşa, comandă-mi te rog, masa. La mine în birou. Vino şi dumneata să servim împreună. Am de făcut lucruri importante şi nu am vreme de pierdut.

– Am înţeles, domnule comandant.

Puşa îşi pregăti un carneţel în care să îşi poată nota dispoziţiile şefului său. Acesta îi făcu semn să se apropie.

– Nu notezi nimic. Ţii minte tot ce îţi spun şi execuţi întocmai. A venit vremea…

Dispăru rapid în cabinetul său. Puşa se deplasă spre zona bucătăriei castelului de unde începuseră să sosească, pe rând, câţiva feciori cu felurile de mâncare pregătite pentru comandant.

– Puşa, zise el înfulecând, pregăteşti logistica pentru a întâmpina noile divizii ce vor ajunge în câteva zile. Iei legătura cu oficialităţile locale, să vedem ce ne pot pune la dispoziţie pentru campare.

– Câte efective vor veni?

– Multe. E vorba de câteva mii de oameni, în două-trei zile. De asemenea, avem nevoie de spaţiu mai mare pentru aeroport. De asta mă ocup eu împreună cu comandamentul armatei române.

– Ce înseamnă asta, herr comandant?

– O să vezi. Convoacă-l la mine pe generalul Voinea.

***

Maşina generalului Voinea opri în faţa castelului iar acesta intră precipitat, fără a răspunde la salutul niciunui neamţ.

– Ce-i graba asta domnule? Tocmai ne-am despărţit de la vânătoare.

– Mi-ai cerut o dată concretă, domnule general. Sper să ai vreme să mobilizezi armata.

Von Kleist notă pe un petic de hârtie ceva şi i-o prezentă românului. Apoi, îşi aprinse o ţigară şi dădu foc hârtiei.

– Atât de curând? De când aveţi această informaţie? Termenul e destul de strâns şi nici chiar voi nu păreţi pregătiţi cu trupele cantonate în oraş

– Noua mea secretară mi-a adus ordinul Statului-Major al Reichului, încă de ieri. O să vedeţi ce înseamnă pregătire de război, în câteva zile. Führerul mi-a aprobat planul de a-l scoate pe Stalin din bârlogul lui de la Moscova, în două săptămâni.

– Nu e un plan prea entuziast? Scuzaţi-mi neîncrederea. Mi se pare nerealist.

– Domnule Voinea, vei vedea cu ochii dumitale eficienţa armatei germane.

– Totuşi, aţi ţinut cont de faptul că veţi avea în faţă un front imens? Că va veni iarna? O iarnă grea, aşa cum soldaţii dumitale nu au mai trăit.

– Dacă ne mişcăm repede, îi strângem în pumnul nostru până la toamnă. Apoi, instaurăm noua administraţie. E simplu!

– Pentru noi nu poate fi decât o binecuvântare. Ne vom recupera teritoriile pierdute şi vom scăpa de pericolul roşu. Dar, totuşi, nu sunt atât de încrezător ca dumneata.

Von Kleist îl luă de braţ pe generalul român şi-l invită să ia loc pentru a servi câte un coniac. Aprinseră ţigările. Puşa intră cu o tavă mare pe care tronau două ceşti de cafea dintr-un serviciu de porţelanuri atât de fine, încât fluidul fierbinte parcă se zărea prin pereţii ceştilor.

Închise uşa după ea şi îşi aranjă o ţigară în portţigaretul de fildeş, bătând-o scurt de tabachera de argint. Era singura bijuterie care amintea că e femeie. Altfel, nu purta niciun fel de podoabe. Stătea în picioare, maiestuoasă, trăgând cu sete din ţigară.

„A sosit clipa mult aşteptată!“

8

Zările se umplură de praful stârnit de camioanele germane care transportau trupe şi tehnică de luptă. În urma lor soseau diviziile de tancuri Panzer, cu huruitul lor, stricând tihna patriarhală a ţinuturilor care nu mai văzuseră atâta amar de armată. Lumea privea cu îngrijorare marea de oameni şi de echipamente care stricau rostul lucrurilor.

– Domnule comandant, vă rog să daţi dispoziţie să nu mai intre cu tancurile pe ogoarele oamenilor. În fiecare zi primesc reclamaţii de la localnici. Cine plăteşte toate stricăciunile?

– Domnule primar, nu mai fiţi aşa de îngrijorat. Tancurile noastre vă vor aduce pacea şi prosperitatea.

– Deocamdată nu ne aduc decât pagube.

– Războiul se face cu armament şi efective. Unde vreţi să le campez, dacă nu pe câmpuri? Aţi prefera să intru cu ele în oraş?

– Armata dumitale va avea nevoie şi de pâine, domnule general. Pâine pe care nu vom mai avea din ce o face, dacă oamenii dumitale calcă totul în picioare.

– Voi da dispoziţie să mergem oriunde zici dumneata, dar oferă-mi un loc prielnic de campare.

– La marginea oraşului sunt şatrele de ţigani. Câţi au mai rămas. Campaţi acolo.

– Peste casele lor? Nu o să-mi reproşaţi că mă dau la populaţia civilă?

– Ce case, domnule? Alea sunt nişte cocioabe de care nici eu nu ştiu cum să scap. Dacă nu m-aş fi temut de furia populaţiei de mult le-aş fi dat eu însumi, foc.

– Şi aşa vrei să scoţi castanele? Cu mâna mea?! Bine. Dacă spui dumneata că acela e locul cel mai potrivit, în câteva ceasuri nu va mai fi nici piatră peste piatră.

***

Stejărel privea de la distanţă cum întregul convoi militar german se pusese în mişcare. Primele case ţigăneşti fuseseră deja călcate sub şenilele tancurilor. Opoziţia modestă a ţiganilor fusese repede înfrântă cu câteva focuri de armă. Tancurile se mişcau concentric, astfel încât orice construcţie să fie pusă la pământ de îndată. Apoi, venea rândul buldozerelor care curăţau locul, aducând molozul şi adunându-l într-o movilă care creştea văzând cu ochii. De sub maldărul de pământ şi cărămizi se mai zăreau zdrenţe, bucăţi de lemn, hârtii şi câteva din jucăriile ţâncilor. Până seara, locul fusese curăţat complet şi maşinile grele se aliniau într-o ordine perfectă. Nemţii puseseră santinele în toate colţurile, apoi se retrăgeau către oraş, lăsând în urma lor doar o mică garnizoană ce avea să se adăpostească în corturi militare. A doua zi urma să se organizeze acolo tabăra ce va găzdui trupele pregătite de lupta ce avea să vină.

Vara îşi intra în drepturi, iar nopţile deveneau din ce în ce mai călduroase. Cele mai deranjante erau roiurile de ţânţari care veneau dinspre Siret şi dinspre bălţile acestuia.

Militarii făceau focuri seara, în care aruncau cârpe şi bălegar de cal pentru a mai lunga insectele. Se strângeau în cete, în jurul focului şi cântau, făcându-şi curaj cu băutura pe care o procurau de pe la prăvăliile din împrejurimi. Jucau cărţi şi pălăvrăgeau, fără grijă. Doar ploile scurte, ivite din senin, îi mai alungau în corturile lor mari, în care se adăposteau până trecea ploaia. Apoi, îşi reluau locul, aprinzând focul sau doar aţâţându-l, după cât de violentă fusese stropeala de dinainte.

Toată această adunătură se scursese acolo într-o zi şi o noapte.

Într-una din dimineţi era strâns întregul material militar, adunat în camioane care se aliniau pe drum, fiecare luând direcţia către Est. Începea marea confruntare, pe care o aşteptaseră cu înfrigurarea şi nerăbdarea unor elevi care pleacă în tabără.

Maşini şi blindate se aliniau pe drum, formând coloane nesfârşite. Lumea ieşea pe la porţi să privească acel marş triumfal către alte meleaguri.

Ziua aceea de iunie avea să aducă cu ea vestea mult aşteptată de armata română. Ea a primit ordinul mareşalului pe care toţi îl repetau în gând, cu zâmbetul pe buze şi cu speranţa clipei eliberatoare:

„Români, vă ordon să treceţi Prutul!”

***

Puşa rămăsese aproape singură la comandamentul german, alături de câţiva ofiţeri de rang inferior. Von Kleist inspecta desfăşurarea de trupe şi ordona atacul asupra ruşilor.

Armata română flanca numeroasele trupe germane, în înaintarea lor spre teritoriul de dincolo de Prut.

La comandament soseau veşti cu rapiditatea fulgerului, care înştiinţau despre succesele fulminante ale maşinii de război germane. Românii erau amintiţi din ce în ce mai des pentru succesele lor, fiind citaţi în ambele cancelarii.

Câmpurile de luptă se umpleau de morţi, de o parte şi de alta. Cohorta atacatorului înainta scuipând foc şi împrăştiind groază şi deznădejde în rândul inamicului, care se retrăgea istovit. Pe măsură ce trupele înaintau, găseau sate şi oraşe pustiite de armata rusă, care nu ierta nimic în goana sa din faţa corpurilor de armată german şi român. Puţinii locuitori care se încumetaseră să rămână prin locurile de baştină, îi priveau cu teamă şi suspiciune pe nou-veniţii care le împărţeau cu generozitate alimente şi apă. Dar cea mai puternică, era speranţa că lucrurile vor intra în normalitatea vieţii tihnite, de dinainte de ocupaţia sovietică, ce lăsase în urma ei morţi şi răniţi, doar pentru faptul că oamenii locului nu erau ruşi de-ai lor. Orice opoziţie era pedepsită pe loc într-un mod categorie, pentru a instaura groaza. Acum venea un alt ocupant, de care se temeau în aceiaşi măsură. Nemţii, dar mai ales românii, îi căutau pe cei care, într-un fel sau altul, colaboraseră cu ruşii. Fie din nevoie, fie din faptul că îşi doreau să nu se pună rău cu autorităţile. Execuţiile sumare erau la ordinea zilei şi nimic nu părea să se fi schimbat pentru populaţie.

Comandanţii români erau felicitaţi pentru curajul cu care oastea se arunca în luptă, alături de nemţii mânaţi de o propagandă feroce care le promitea că vor stăpâni fiecare petic de pământ cucerit. Până în toamnă depăşiseră cu mult ceea ce reprezenta vechiul teritoriu românesc, înaintând în marş forţat către stepele ruseşti, până aproape de Moscova.

Von Kleist şi ai săi erau în culmea fericirii şi împărţeau cu generozitate medalii ce slăveau moartea.

Stejărel ceruse el însuşi comanda unui detaşament cu care înainta, plin de un zel vecin cu nebunia, lăsând în urmă numeroase cadavre. Scopul său era să dovedească nemţilor, dar mai ales comandantului german al operaţiunilor de pe frontul de Răsărit, că îşi merita pe deplin gradul de maior, cucerit pe câmpul de luptă. Împrumutase deviza germanilor prin care le spunea oamenilor săi, că el nu cunoaşte decât drumul înainte.

9

Puşa flutura deasupra capului telegrama de front care anunţa iminenta cădere a Moscovei. Era ţanţoşă şi defila prin castel, cu paşi apăsaţi, semeţindu-se. Von Kleist avea să sosească în curând la comandament şi dorea să îl aştepte în plină glorie, organizându-i o recepţie pe cinste.

Doar veştile de acasă o îngrijorau întrucâtva. Soţul ei pleca în raiduri din ce în ce mai dese asupra Angliei. Citea informările de pe frontul de Vest şi inima i se strângea cât un purice. Cu atât mai mult cu cât şi englezii, ripostau din ce în ce mai violent.

Von Kleist era mereu agitat. Puşa parcă nu îl mai recunoştea. Dispăruseră calmul şi siguranţa de sine pe care i le admira.

– Ce vă nelinişteşte, herr comandant?

– Se pare că Hitler a înnebunit. Acum, când eram cât pe ce să ocupăm Moscova şi să îl scoatem pe Stalin din bârlog, führerul schimbă planurile. Iar noi nu suntem deloc pregătiţi pentru o astfel de schimbare.

– Veţi urma planurile sale geniale şi veţi ieşi victorios. Ca întotdeauna.

Von Kleist afişă o mină acră şi dădu din mână, a lehamite.

– Nu vorbesc doar de o schimbare de tactică, ci şi de una de strategie. Mi-e teamă ca führerul să nu comită o gravă eroare. Moscova e importantă nu doar din punct de vedere tactic pentru noi, cât mai ales strategic. Acolo e cuibul comandanţilor bolşevici. Dacă planul nostru de cucerire a Moscovei era lăsat să decurgă aşa cum l-am gândit, puteam să declarăm că Rusia va fi învinsă în primăvara următoare. Aveam destul timp să pregătim trupele pentru iarnă şi să plănuim noile atacuri. Tare mă tem dacă intră şi americanii în joc. Ar fi fatal pentru noi.

– Nu ar avea de ce. Nu i-am atacat. Nu ne atacă. Americanii nu au niciun interes să se amestece. Ce ar avea de câştigat?

– Ştiu şi eu? Doar să nu fie provocaţi. Să nu facă vreunul dintre aliaţii noştri vreun act imprudent.

– Liniştiţi-vă, herr comandant. Sunteţi în culmea gloriei şi vă gândiţi la ce e mai rău. Aş face orice să vă înseninez puţin!

Puşa se aşeză lângă el, lăsându-şi capul pe umărul bărbatului în care avea atâta încredere şi care o va ajuta să îşi atingă ţelul. Era prima dată când această femeie superbă lăsa garda jos, amintindu-şi că poate fi şi feminină.

Von Kleist era descumpănit. Ar fi vrut să profite din plin de situaţie şi să se culce cu mult dorita Puşa, care îndepărtase cu vehemenţă orice bărbat din preajma ei.

Pentru toţi ea era o călugăriţă care slujea cu abnegaţie idealul führerului.

Von Kleist îşi aprinse o ţigară îndepărtându-se de Puşa care îl privea cu nişte ochi blânzi, aşa cum nu îl mai privise niciodată.

„Cum o să dau eu ochii cu Walter, dacă mă culc cu nevastă-sa? Chiar dacă el nu va şti niciodată, eu voi şti că

am profitat de un moment de slăbiciune şi m-am lăsat târât de pasiunea vremelnică a soţiei unui camarad."

Puşa se ridică, părăsind biroul ruşinată de gândurile ei. Şi totuşi, mândră că ar putea îndulci clipele omului în care credea. Îi veneau în minte cuvintele lui Hans care-i spusese odată că el se bucură de fiecare clipă pe care o trăieşte. Că în astfel de momente de cumpănă, rigida morală cu care fusese crescut, nu îşi mai găsea locul.

„Fii sigur dragul meu comandant că îţi păstrez în gând locul cel mai curat."

Telefoanele lui Walter o liniştea de fiecare dată. I se făcuse dor de el. Şi de cei doi îngeraşi pe care drăguţul de el îi vizita ori de câte ori avea ocazia.

„Ce norocos eşti tu că mai poţi sta cu ei. Să îi vezi cum cresc. Să le asculţi glasurile. Să îi mângâi şi să le spui noapte bună…"

10

Iarna aspră le dădea fiori nemţilor neobişnuiţi cu o astfel de vreme. Frontul nu mai înaintase deloc, fiind blocat la Stalingrad. Mai mult, soseau veşti dintre cele mai îngrijorătoare despre faptul că fuseseră deja încercuiţi de ruşi. Americanii intraseră şi ei în război şi parcă lumea se clătina. Germanii nu mai erau la fel de încrezători în victoria lor.

Von Kleist stătea numai pe front. Hans murise într-o ambuscadă în care însuşi comandantul lor era să-şi piardă viaţa. Inima Puşei bătea cu teamă. Citea stupefiată rapoartele de pe front. Ar fi vrut chiar ea să plece acolo. Să îi încurajeze. Să le insufle din curajul ei. Să îi îmbărbăteze pe ostaşi în încleştarea nemiloasă cu inamicul.

Albul îngheţat al câmpurilor neprimitoare era duşmanul cel mai de temut. Hrana se epuiza rapid. La fel şi proviziile de muniţie. Mâinile stăteau încleştate pe paturile armelor până ce gerul transforma senzaţia de frig într-o amorţeală dulce care te îndemna să dormi, lăsând în urmă orice griji.

Doar croncănitul ciorilor spărgea liniştea rău prevestitoare din jur. Din când în când, se mai auzea câte un foc

sporadic de armă. Apoi, câte un tir de mitralieră. Şi apoi, din nou, linişte.

Avioanele, din ce în ce mai rare, aduceau cu ele mâncarea care rămânea mai multă, de la o zi la alta. Nu mai avea cine să o mănânce pe toată. Piereau camarazii de arme, comandanţi şi simpli soldaţi, fără ca moartea să mai aleagă. Cădeau la cea mai mică atingere, degeraţi şi dezamăgiţi că intraseră în acea capcană fără ieşire.

***

Puşa rămăsese încremenită pe scaun. Citea rapoartele de front, aşa cum o făcea în fiecare zi. Întâi, pe cel de pe frontul de Est, cu groaza care se ascundea în fiecare rând. Apoi, pe cel de pe frontul de Vest. Cu listele nesfârşite de oameni dispăruţi în lupte. Numele colonelului Walter von Sigmaringen trecut pe lista celor dispăruţi în misiune o făcu să nu mai poată scoate niciun sunet. Stătea ţintuită pe scaunul ei din secretariatul comandamentului şi iluzia deznădejdii o împiedica să mai reacţioneze.

„Pentru ce, mein Got? De ce el? De ce tocmai el? Ce se va alege de planurile noastre? De visul nostru, atât de promiţător, de a deveni suveranii acestei ţări blestemate?“

Se ridică, mergând năucită pe holuri. Nu auzea pe nimeni. Nu mai vedea nimic. Se trezise în dimineaţa următoare răvăşită de plâns. Transpirată, cu părul neîngrijit, cu cearcăne mari. Arăta ca o sperietoare.

„Îngeraşii mei? Ce fac ei acum?“

Se îmbrăcă neglijent, alergând într-un suflet către comandament. Era decisă să dea un telefon la casa unde erau adăpostiţi majoritatea copiilor comandanţilor germani angrenaţi în diverse operaţiuni din afară.

„Voi călca orice consemn şi mă voi interesa de îngeraşii mei. Ce dacă mă fac de ruşine? Cine sunt lacheii care îmi ţin copilaşii departe de mine? Şi ce dacă se află cine sunt?“

În acel moment, ura pe toată lumea. Izbea uşile cu furie. Striga ordine scurte, pe care nimeni nu le lua în seamă. Se trezi cu telefonul în mână, care suna mereu ocupat. Îl trânti cât colo şi îl chemă la ea pe ofiţerul de transmisiuni.

– Te rog să îmi prinzi Berlinul. Vreau să vorbesc cu generalul Oster.

– Cu cine? întrebă acesta mirat de cererea ei.

– Cu Oster, tâmpitule, nu auzi?

– Cu tot respectul, doamnă, dar nu vă pot face legătura cu un mort.

– Cum, cu un mort?

– Nu ştiţi că Oster a fost condamnat şi împuşcat? A complotat împotriva führerului nostru.

– Ei, asta-i bună! Cum? Când?

– E ceva timp de când s-a întâmplat asta. Mă mir că tocmai dumneavoastră nu sunteţi la curent, spuse ofiţerul, oarecum descumpănit. Atunci, cu cine vreţi să vorbiţi?

– Cu Canaris, însuşi!

– Doamnă! Cred că nu ştiţi ce îmi cereţi. Ştiţi bine că nu aveţi rangul care să vă permită o asemenea convorbire. Poate dacă domnul general von Kleist ar cere…

– Von Kleist e pe front. Iar eu trebuie să iau legătura cu cineva suspus de la comandamentul Abwehrului. Nu înţelegi?

– Nu. Cred că nu.

– Să nu mă contrazici tu pe mine, ţărănoi nemernic. Ştii cine sunt eu?

– Eşti secretara comandantului, iar asta nu îţi dă dreptul nici măcar să stai de vorbă cu mine.

Ofiţerul îi întoarse spatele şi părăsi încăperea.

„Trebuie să schimb multe, aici. Iar tu, vei fi primul care va pleca. Pe front. Acolo îţi este locul, băieţaş. Hm, mama ta de nemernic!“

11

Puşa trăsese toate sforile ca să afle ceva despre copiii ei. Apoi, printr-o manevră, reuşi să îi aducă lângă ea. Ocupă, cu de la sine putere, un apartament mai mare din vila care se tot golea. Puţinii ofiţeri rămaşi îşi trimiseseră de mult familiile înapoi, în Germania. Deşi viaţa continua să fie dulce, departe de ororile de care auzeau, ori pe care le trăiseră ei înşişi, considerau că trimiterea apropiaţilor înapoi, era o mişcare înţeleaptă. De altfel, erau tot mai puţini. Cei mai mulţi erau angrenaţi în luptele grele care se dădeau din ce în ce mai aproape de liniştea aparentă în care se trăia la comandament.

Puşa se bucura ca de cea mai mare realizare a sa în momentul în care îşi strânse fetiţele în braţe. Începuse să fie iar îngrijită şi distantă, ca dintotdeauna. Lăsa copiii în grija bonei, pe care tocmai o angajase. Viaţa ei avea din nou sens. Făcea ce făcea şi revenea la vilă pentru a-şi vedea fetiţele. Apoi, alerga înapoi, într-un suflet. Rar ieşea în oraş. Doar făcea vizite scurte la directorul fabricii, un neamţ ce luase locul românului rămas în funcţie puţin după venirea nemţilor. Avea de primit rapoarte şi mai ales bani care să îi permită finanţarea activităţii proprii de strângere

de informaţii. Reuşise să înveţe bine româneşte. Se descurca cu uşurinţă şi în ceea ce privea lucrările de secretariat. Îşi crease propria versiune de secretară fără cusur la comandamentul german. Nimic care să facă pe cineva să bănuiască cine este cu adevărat şi care era rostul ei. Din când în când, dădea lecţii de limba germană unui elev, chipurile pentru a-şi omorî timpul liber, de femeie singură. Acum că îi sosiseră şi copiii, putea să se bucure de imaginea ei inofensivă. Părea chiar o femeie cumsecade. Pleca singură la cumpărături. Plătea totul corect, până la ultimul bănuţ. Era blândă cu cei din jur, ajutând orice sărman întâlnit în cale. Lumea o admira pentru amabilitatea ei.

Cu elevul ei se vedea de două ori pe săptămână.

– Ce ai pregătit pentru azi, Miron?

– Domnişoară, azi vorbim despre Heinrich Heine.

– Sehr gut. Desigur. Dacă ne-ar auzi cei de la siguranţă, ne-ar împuşca pe amândoi.

– O dată că vorbim de un jidan.

– Şi apoi, spuse Miron zâmbind?

– Şi apoi, nu o mai fă pe prostul. Ştii bine ce fel de literatură germană discutăm noi. Spune-mi, ce se mai vorbeşte prin oraş?

– Cică ruşii au spart frontul şi se îndreaptă spre noi. Se pregăteşte refugiul. Nici ai mei nu ştiu cât vor mai rămâne pe-aici. Nu au chef deloc să dea mâna cu rusul.

– L-ai mai văzut pe prinţul Ghica?

– Da. Vă transmite omagiile sale. Am un mic pachet de la dânsul.

Puşa desfăcu cutia cu înfrigurare. Erau câteva mostre de materiale, un pachet de ţigări şi o pungă cu cafea. Desfăcu pachetul de ţigări şi scoase din el o hârtie măiestrit ascunsă. Citi repede şi arse hârtia la focul unei candele din încăpere.

– Ce scrie acolo?

– Nu-i de nasul tău.

– Ba, bine că nu.

– Nu te obrăznici! O să îţi spun când va veni timpul. Când plecaţi în refugiu? Unde anume?

– Nu ştiu. Tata vorbeşte despre Oltenia. L-am surprins pregătindu-se. Tocmai a vândut şi nişte proprietăţi la ţăranii care ne lucrau pământul. A luat bani frumoşi.

– Să-mi spui când plecaţi. Da?!

– Sigur. Vii cu noi?

– Nu ştiu. Depinde cum vor evolua lucrurile la comandament. Nu eu iau decizii.

– Şi dacă începe bombardamentul? Că aşa vorbesc oamenii.

– Vorbesc pe dracu'. Tu stai să asculţi prostiile lor? În primăvara asta ne repliem şi îi învingem pe ruşi. A fost doar o manevră tactică retragerea noastră temporară. Iarna grea ne-a dat planurile peste cap şi le-a permis ruşilor să înainteze mai mult decât ne-am fi aşteptat.

– Tata zice că îi ajută americanii. Altfel, de unde ar avea atâtea tancuri şi armament?

– Da. Asta trebuie să ne dea de gândit. Avem nevoie de o replică viguroasă şi plină de hotărâre. Să îi lovim pe ruşi, de să nu se vadă. Nu pot să mai rămân. Ne revedem vineri.

– Ce pregătesc pentru data viitoare?

– Începe să studiezi din Goethe.

– Eu mă pregătesc de fiecare dată. Să ştii.

– Nici nu mă îndoiesc.

– Dar cum se face că nu mă asculţi?

– Am încredere în tine.

– Dar nu îndeajuns cât să îmi zici ce scrie pe biletele pe care ţi le aduc.

– Observ că eşti tare grăbit. Când o să înveţi să te stăpâneşti? Să îţi ascunzi curiozitatea. Şi emoţiile.

– Mă voi strădui. Promit.

– Bine. Să o vedem şi pe asta. Ţi-am spus că te aşteaptă un viitor strălucit. Trebuie să ai încredere în mine. Şi răbdare. Mai ales, răbdare. Nu te-am întrebat nimic de Petrescu.

– Violonistul?

– Da.

– A plecat la Bucureşti. Susţine câteva concerte. E foarte bun.

– Tot aşa de pornit este împotriva noastră?

– Tot. E bun prieten cu familia primarului. Dar să ştii că e inofensiv. Nu am auzit să uneltească cu comuniştii. Şi nu e nici de acord cu acţiunile lor subversive. Nu e de-al lor. Pur şi simplu nu îi place de voi. Dar nici de ruşi. Îl poţi condamna pentru asta?

– Tu ce faci acum? Mă ţii de vorbă?

– Da. De fiecare dată te grăbeşti.

– Mă aşteaptă cineva acasă.

– Un bărbat?

– Poate… Ce, eşti gelos?

– Sunt.

– Eşti un copil. Nu sunt de acord să mă judeci tu. În ceea ce îl priveşte pe Petrescu, îl pot condamna. Ştii doar că i-aş putea face zile fripte. Îl pot da afară, chiar de la conservator.

– De ce ai face asta?

– Pentru că se opune cauzei noastre?

– El e un bun român. Nu toţi românii vă iubesc.

– Nici noi nu îi iubim pe toţi.

– Aici sunteţi chit.

– Dar noi suntem învingătorii. Noi suntem stăpânii. Îl avem de partea noastră pe Antonescu. Regele vostru nici nu contează.

– Mergi prea departe. Nu mă pasionează discuţiile politice.

– Dar politica este cea care te face să fii puternic. Chiar dacă nu eşti prea iubit. Contează cine te propulsează. Şi pe ce forţe te bazezi.

– Politica voastră nu a fost cea mai fericită.

– De ce zici asta?

– Întâi că aţi sărit în ajutorul Austro-Ungariei şi aţi pierdut războiul.

– Pentru că ne-aţi trădat.

– Ne-am păstrat neutralitatea. Apoi ne-aţi forţat să intrăm în război.

– Contra noastră.

– A fost cartea câştigătoare. Aşa am reuşit să avem o Românie Mare şi să ne dezvoltăm. România a avut interese. Pe care şi le-a urmat. Chiar împotriva dorinţei regelui ei.

– Acela a fost un trădător.

– Cum poţi zice aşa?

– Pentru că aşa e.

– Ştii bine că el nu asta a dorit. A fost forţat de Parlament.

– Parlament? zise Puşa cu scârbă. O adunătură de mişei. El ne-a trădat, semnând declaraţia de război.

– Care a orientat ţara în direcţia bună. Chiar dacă am fi fost alături de voi, tot aţi fi luat bătaie.

– De ce zici asta?

– O dată că ceilalţi erau mai tari. Apoi, voi şi aliaţii voştri aţi urmărit subjugarea popoarelor. Niciun popor nu se simte în largul său atunci când este ocupat. Chiar dacă trăieşte bine, în aparenţă.

– Şi acum ne urăsc românii, nu-i aşa?

– Nu se poate spune că vă iubesc. Ce popor îşi iubeşte ocupantul?

– Care îi aduce civilizaţia…

– Afară de faptul că aveţi arme mai bune şi automobile, nu prea am văzut civilizaţie la voi.

– Dar poeţii, scriitorii, compozitorii noştri?

– Ne-ar fi plăcut să îi studiem în libertate. Fără să fim nevoiţi să ne aliem cu nimeni.

– Eşti un mic naţionalist.

– Sunt vocea sinceră care te ajută să nu greşeşti. Ţi-ar fi plăcut să te mint?

– Nu. Acum, chiar trebuie să plec. Pe vineri. Şi nu uita de Goethe.

– Bine. Pe vineri. Auf wiedersehen.

– Auf wiedersehen.

12

Tăvălugul forţelor ruseşti se apropia cu repeziciune de graniţele abia recucerite cu sânge de români. Contra-ofensiva rusească se înteţea cu fiecare zi care trecea. Lumea fugea din faţa războiului crâncen, care aducea cu el numai suferinţă. Trupele germane şi cele româneşti făceau cu greu faţă uriaşului val ce se abătea deasupra lor, pierzând poziţie după poziţie. Nemţii care se retrăgeau aveau grija propriilor camarazi de arme. Ferească sfântul să fi încercat vreun militar român să se urce în transportoarele germane, că era imediat lovit cu patul armei peste mâini. Ba, uneori, chiar împuşcat. Acest lucru făcea să crească neliniştea în rândul militarilor români, care deveneau, pe zi ce trecea, tot mai înverşunaţi împotriva celor ce le erau aliaţi. Erau hotărâţi să le plătească lipsa de cooperare şi ar fi făcut-o, fără ezitare, dacă ar fi avut ocazia.

De partea cealaltă, ofiţerii sovietici îşi mânau din urmă soldaţii cu pistolul în mână. Dacă ar fi dat dovada oricărei slăbiciuni, erau împuşcaţi pe loc. Pe principiul, scapă cine poate. Dacă înaintezi, mori. Dacă dai înapoi, tot mori. Aşa că, singura şansă de a rămâne în viaţă era aceea de

a înainta, asumându-ţi riscul. Şi de a căuta să nu fii nimerit din faţă.

Maiorul Stejărel căzuse prizonier în Bătălia de la Cotul Donului. Era printre puţinii supravieţuitori care reuşise să scape de furia tirului rusesc. Înfruntase gerul şi privaţiunile, însă a căzut prizonier, atunci când se aşteptase mai puţin. Simţise pe deplin fierul puştii unui rus care îl lovise cu sete în spate. Probabil că rusul rămăsese fără gloanţe şi folosea arma ca pe o ghioagă. Norocul său că nu se ridicase chiar în aceeaşi clipă, altfel ar fi fost străpuns de baioneta rusului, care nu glumea. O făcuse pe mortul şi rezistase tentaţiei de a fugi chiar şi atunci când cei veniţi din urmă, împuşcau răniţii. A stat aşa, căzut cu faţa în jos, îngropată în ţărână, în poziţia aceea nefirească, părând mort. Îi auzise pe ruşii din jurul său cum făceau glume. Se lăsase scotocit prin buzunare. Nu l-au mai întors cu faţa în sus, altfel ar fi observat cum respiră.

– Pe ăsta îl lăsăm aşa. Economisim un glonţ. E mort de-a binelea.

Rusul care vorbea se uşura acum pe el. Urina caldă se prelingea pe haine şi pe gât, provocându-i o mâncărime de nedescris. Şi totuşi, se străduia să rămână aşa, nemişcat ca un mort, în speranţa de nezdruncinat că va supravieţui.

Stătu, vreme de multe ceasuri. Amorţise şi respira din ce în ce mai greu, înăbuşindu-şi dorinţa de a căsca. Nu îşi dădea prea bine seama dacă afară se lăsase întunericul, pentru că nu ar fi vrut să-şi mişte capul aproape acoperit cu ţărână umedă care îngheţase. Nu putea să privească de e zi sau noapte. Deşi, nu se mai simţea nimeni prin preajmă. Adăsta nemişcat. Până ce corbii începură să bată cu ciocurile în stârvuri. Îi auzea bine. Mergeau şi pe el, croncănind şi

bătând din aripi. Unii chiar se băteau pe el pentru a fura o halcă de carne abia smulsă din vreun cadavru. Atunci se întoarse uşor, cu teamă şi cercetă cu privirea împrejurimile. Dădu din mâini să alunge păsările tot mai îndrăzneţe, care nu se sfiiau să îl încerce şi pe el, considerându-l pe jumătate mort. Se târî câţiva metri, apoi se adăposti după un morman de cadavre. Îşi privi hainele şi picioarele goale. Fusese descălţat de cizme de ruşi. Găsi nişte bocanci găuriţi în talpă, aruncaţi probabil de către vreun jefuitor de cadavre. Era mai bine aşa, decât deloc. Luă cu el un revolver şi o mitralieră rămase aruncate. Se înfofoli cu grijă în hainele de pe el, încingându-se cu un şal de damă care-i apăruse în cale, din mormanul de trupuri care zăceau pe pământul îngheţat. Apoi, o luă agale către primul cătun. Spre dimineaţă se adăposti sub un maldăr de zăpadă. Era flămând şi tremura din tot corpul. Ar fi vrut să intre într-o cocioabă, să se mai încălzească şi să găsească ceva de-ale gurii. Renunţă. Era într-un teritoriu ostil, în care nimeni nu l-ar fi ajutat. Şi apoi, ar fi fost nevoit să împuşte pe careva. Lucru care i-ar fi putut trezi pe ceilalţi. Nu ştia nici câţi sunt, nici cât de bine înarmaţi erau. A doua zi, se prăbuşi epuizat, chiar pe marginea drumului. I se părea că îl înghite o mare de culoare albă. Totul în jur era curat. Liniştea aceea nefirească îl îmbia să lase în urmă orice rezistenţă, orice raţiune. Nu mai simţea nimic. Nu îi era nici frig, nici foame, ci foarte somn. Şi ar fi dormit adânc, uitând de tot şi de toate.

O lovitură în plex îl trezi brusc din reverie. Ar fi vrut să riposteze, căutând spre revolver. O a doua lovitură îi zbură pistoletul din mână. Cineva îl ridica din spate, susţinându-l.

– Ofiţer?

– Da. Îngăimă el. Maior.

Nu mai avea sens să se ascundă. Oricum, i-ar fi găsit plăcuţele de la gât.

– Imperialist român. Criminal.

Rusul îi strigă asta, lovindu-l peste faţă. Se prăvăli la pământ, fără suflare, sub noianul de pumni. Când se trezi, era aruncat în curtea unei împrejmuiri de sârmă ghimpată.

– Dacă nu te trezeai, te aruncam la porci.

– Unde mă aflu?

– Eşti prizonier. Mergi de te îmbracă cu ceva. Că puţi mai rău ca noi.

Rusul îi arătă o grămadă de haine, probabil adunate de pe la cei morţi.

Stejărel se alătură unui pluton de alţi prizonieri, cazaţi în nişte barăci din lemn, prin care vântul trecea ca printr-o sită.

Erau scoşi la muncă în fiecare zi, pentru a-şi plăti păcatul de a fi călcat pe pământ rusesc.

Lagărul de prizonieri adăpostea cu precădere ofiţeri, de la care ruşii doreau să afle cât mai multe informaţii, care să le fie de folos în lupta contra cotropitorilor. Dintre aceştia, erau selectaţi doar cei care le-ar fi putut fi de folos, după munca de reeducare, cum spuneai ei. De restul se debarasau, fără remuşcări, fie omorându-i pe loc, fie punându-i la muncă până crăpau. Puţini erau cei care supravieţuiau.

Stejărel acceptase să se alăture noii divizii ce urma să contraatace unităţile germane.

13

În orăşel se vorbea tot mai des de refugiu. Multe dintre familiile mai înstărite plecaseră deja. Frontul se apropia vertiginos. Se vorbea că se trage la mai puţin de o sută de kilometri.

În comandamentul german se dădeau ordine scurte, precipitate, care erau contrazise de altele, ce le înlocuiau pe cele trasate anterior. Era clar că panica pusese stăpânire pe toată lumea.

Puşa le transmitea pe toate cu abnegaţia unui funcţionar care nu vede şi nu aude nimic din lumea de dinafară. Era total dedicată cauzei în care credea. Însuşi von Kleist, dacă i-ar fi zis că visul lor avea să se destrame ca un fum şi nu l-ar fi crezut. Singura persoană în care credea, fără rezerve, era Hitler. Acesta trimitea prin emisarii săi speciali mesaje de încurajare, ce îndemnau la lupta îndârjită contra inamicului, care devenea pe zi ce trece, tot mai prezent.

Bombardamentele se apropiaseră de oraş. Zgomotele lor făceau geamurile să se cutremure, insuflând teama în rândul populaţiei care mai rămăsese şi al oficialităţilor. Bande de spărgători umpluseră târgul şi nu era zi să nu se afle că s-a mai spart un magazin, ori că a fost jefuită o casă.

Puşa se pregătea să revină la vila în care rămăseseră fetiţele în îngrijirea bonei.

Simţea nevoia acută să le vadă, chiar în acel moment. Ca un strigăt disperat, pe care nu îl înţelegea. Se opri în drum, pe aleea ce lega castelul de vilă. O oprise un zgomot puternic, apoi, observă un nor gros de praf, fără să îşi dea seama ce se întâmplă. Rămăsese pe loc, cu hainele prăfuite şi pline de mici puncte negre, ca de funingine, asemănătoare celor care rămân atunci când cureţi hornul unei sobe. Prin praful care se risipea cu greu, văzu mormanul de moloz din locul în care, cu câteva minute mai înainte, fusese vila. Lumea care se adunase vocifera şi alerga îngrozită. Ea nu auzea nimic. Putea doar să vadă un firicel de fum care se ridica din vârful grămezii de cărămizi, lemne şi table. În jur încă mai cădeau obuzele ce urmăreau să distrugă sediul comandamentului german.

Castelul rezistase ca prin minune. Lumea ieşea din adăposturile improvizate prin pivniţele caselor imediat ce agitaţia se potolise. O găsiră pe Puşa strângând la piept o fâşie dintr-o bluză de pijama de copil. Bolborosea cuvinte fără şir, în limba germană. La un moment dat, se aşeză în genunchi, făcându-şi semnul crucii.

– Heil Hitler! strigă ea. A venit clipa cea mare în care am învins moartea! Hristos a înviat din morţi, cu moartea pe moarte călcând! Trăiască dinastia de Hohenzollern!

Lumea o privea nedumerită. Oare nu ştia că fetiţele ei muriseră, odată cu toţi ceilalţi ocupanţi ai vilei?

– Cred că şi-a pierdut minţile, spuse cineva din mulţime.

Nemţii se încolonau, părăsind oraşul, lăsând în grabă tot soiul de obiecte. Copiii localnicilor, atâţia cât mai rămăseseră, erau primii care le luau în stăpânire. Efecte militare, documente, cutii cu conserve, totul era împărţit, într-o furie nebună care îi mâna pe cei prezenţi să acapareze cât mai mult.

Puşa păşea maiestuoasă peste mormanele de moloz şi mizerie.

– Unde sunt îngeraşii mei? De ce nu îmi spuneţi unde s-au ascuns copiii?

– Au pierit, Puşa. Au murit cu toţii în bombardament. N-ai văzut? Erai acolo! Numai tu ai scăpat.

– Nu au murit! Cum să moară îngeraşii mei? Voi i-aţi răpit şi i-aţi ascuns. Daţi-mi copiii înapoi! Criminalilor. Laşilor. Daţi-mi imediat copiii înapoi, altfel vă împuşc pe toţi.

Puşa puse mâna pe un automat şi apăsă pe trăgaci, îndreptând arma către puţinii civili rămaşi. Noroc că arma era blocată, altfel ar fi făcut prăpăd. După o secundă de ezitare, un bărbat veni şi o trânti la pământ, smulgându-i arma din mâini.

– Puşa, ai înnebunit? Nu ţi-a luat nimeni copiii. Au murit, ca toţi ceilalţi din vilă.

– Voi sunteţi nebuni. Unde îmi sunt copiii? Unde sunt îngeraşii mei?

14

Ruşii intraseră în oraş şi circulau în grupuri mici. Umblau beţi şi împuşcau pe oricine li se opunea. Luptele încetaseră de câteva zile bune, iar ei se transformaseră într-o adevărată armată de jefuitori. Puseseră mână pe castelul care adăpostea, de data aceasta, comandamentul sovietic.

Stejărel urmărea de la sediul comandamentului pe toţi cei care colaboraseră cu nemţii. Îi ştia bine şi voia să îi interogheze personal. Aproape orice interogatoriu era urmat de uciderea persoanei respective. În felul acesta, credea el, va şterge urmele propriului ataşament de vechiul aliat.

***

Puşa, îmbrăcată în cămaşă de forţă, zăcea ghemuită pe jos, direct pe cimentul rece şi umed al sălii unde erau aduşi cei care făceau scandal.

– Ce vreţi de la ea, domnule maior?

– Să spună netrebnica tot ce ştie.

– E inofensivă şi s-a cufundat în muţenie de când au adus-o la noi.

– Trebuie să o faci să vorbească, doctore. Nu am timp de pierdut, spuse Stejărel scrâşnind din dinţi.

– Domnule, deocamdată este pacienta noastră. Nu putem să o interogăm încă. Poate după tratament. După ce îşi revine. Ce vreţi să scoateţi de la o persoană iresponsabilă?

– Asta să o crezi dumneata. O s-o facem să spună şi ce lapte a supt de la mă-sa!

– Domnule maior, aşa cum v-am spus, nu a scos o vorbă de când e aici. Ce vreţi de la ea? A bătut-o Dumnezeu, destul.

– Ba, să zică tot ce ştie!

– Domnule maior, veniţi repede! strigă un caporal care intră în fugă.

– Ce-i caporale? Ce arde?

– Se dau lupte grele în pădurea de la Gâdinţi. O grupă de patrulare de-a noastră a descoperit o unitate de blindate, care se apropia pe drumul forestier.

– Trebuie să plec, domnule doctor. Vedeţi ce scoateţi de la ea. Avem mare nevoie de tot ce ştie.

Doctorul o luă pe Puşa şi o însoţi ca pe un copil, până la salon.

– Costache, dă-i jos chestia aia de pe ea. Nu are nevoie de cămaşă de forţă. Cred că au înnebunit cu toţii azi.

– Bine, domnule doctor. O îmbrăcăm cu halatul ei. Să ştiţi că e tare blândă. Nu ne supără cu nimic.

Începu să îi dezlege mânecile legate la spate, apoi îi dădu jos cămaşa albă, lungă, trăgându-i-o peste cap. Puşa rămase goală, preţ de câteva clipe. Pielea i se încreţise de la frigul din încăpere, în timp ce îngrijitorul, Costache, îi pregătea schimburile.

„Frumoasă muiere. Păcat că şi-a pierdut minţile. Cine ştie ce o fi în capul ăla al ei?!“

Doctorul reveni împreună cu una dintre asistente pentru a-i face obişnuita injecţie de seară. Voia să plece spre casă şi ar fi vrut să lase totul în deplină ordine, cu toţi pacienţii sedaţi, ca să nu se mai trezească în toiul nopţii chemat de acasă că au făcut cine ştie ce nefăcute.

– Domnule doctor, pe asta e bine să nu o mai sedăm. Stricăm orzul pe gâşte. Stă liniştită şi nu deranjează pe nimeni.

– Dacă aşa stau lucrurile, asta ar fi cam ultima injecţie. Iar dacă e tot aşa cuminte, în câteva zile îi dau drumul acasă.

– Dar nu are casă.

– Asta nu e treaba mea. O să anunţ primăria să o ducă la un azil, undeva. Nici eu nu pot să o ţin aici, la infinit.

Puşa se lăsă împunsă cu acul şi se strecură în pat. Adormi cu ochii întredeschişi, privind spre un punct fix, numai de ea ştiut.

Noaptea visă că se afla alături de familia ei, iar verii săi pe care îi urâse din răsputeri, o încoronau drept regină.

Dimineaţa se trezi cu o durere puternică de cap. Soarele strălucea prin geamul de spital şi albul salonului amplifica lumina. Peste tot erau numai paturi cu bolnavi, ca şi ea, păsări cu aripile frânte de un zbor poate prea înalt, către idealuri iluzorii.

Îi venea să strige, dar glasul ei nu reuşea să dea viaţă durerii pe care o resimţea în toată fiinţa. Se ridică din pat, trăgând aşternuturile de pe colegele de salon, aruncând pe jos tot ce-i pica în mână. Apoi, se aruncă pe geam, spărgând sticla cu un zgomot neobişnuit pentru acel loc al stabilimentului, care îi adăpostea pe cei inofensivi. Căzuse în afara clădirii, fără să aibă nici cea mai mică julitură.

– Apăi, cucoană, dacă faci aşa, se schimbă treaba, îi zise Costache îngrijorat. Te duc imediat la apă.

Costache, ajutat de un coleg mai vânjos, o legă strâns şi o prezentă doctorului.

– Dom' doctor, Puşa noastră face scandal.

– Costache, ştii ce ai de făcut. Apă, cu furtunul cel gros şi bătaie. Bătaie până-i piere cheful să mai facă trăsnăi. Şi aşa mă presează ăştia să le-o predau, pentru interogatoriu.

– Am înţeles, domn' doctor. Apă şi bătaie.

Puşa ieşi învineţită bine de la tratamentul prescris de doctor în acea dimineaţă. O durea fiecare părticică a corpului şi tremura ca varga.

– Ei, ce ai de spus, muto? Acum, vrei să vorbeşti? Te-a apucat criza? Spune!

Costache o chestiona cu aplombul unui adevărat inchizitor. Îi adusese haine curate şi îi făcu semn să se îmbrace.

– Hai, nu te sfii de mine. Dacă ai şti câte muieri goale am văzut eu?!…

– Costache, ieşi afară. Te chem eu dacă am nevoie, îi zise medicul care tocmai intrase.

– Spune, madam. Ce te-a apucat să sari pe geam? Nu-ţi mai e bine la noi? Îţi place să fii bătută? Sau, poate, îţi place apa?!

– Nu am crezut că puteţi fi aşa de violenţi.

– A?! Avem glas. Ia spune, cucoană ce gânduri ai? De ce crezi că eşti aici?

– Din cauza unei schizofrenii.

– Avem cunoştinţe medicale, noi. Da, da, da. Trebuie să te trec pe tratament de şoc. Ai început să ai crize.

– Nu vreau medicamente. Şi nici injecţii, nu mai vreau. Lăsaţi-mă în pace.

– Asta eu hotărăsc. Vezi că dacă nu stai liniştită, te trimit la ruşi să te trateze. Te aşteaptă ăia cu braţele deschise.

– Cred că aşa ar fi mai bine. Un glonţ în cap ar rezolva totul, rapid şi curat.

– Nu ţi-e frică de moarte, ai?

Doctorul se plimba în jurul ei, dorind să-i vadă reacţiile.

– De ce mi-ar fi frică?

– Ştiu şi eu?! Tuturor ne e frică de moarte.

– Pentru că sunteţi nişte căcăcioşi. Voi nu ştiţi că moartea e o eliberare? Strămoşii voştri ştiau asta şi se bucurau. Dar voi v-aţi corcit şi aţi preluat teama în locul bucuriei. Vă bucuraţi de viaţa asta păcătoasă pe care o duceţi.

– Interesant. Da, da. Foarte interesant.

– Ocin interesnaiu, ar trebuie să ziceţi, de acum înainte.

– Cum adică?

– Păi, ruşii vor fi stăpânii voştri. Va trebui să le învăţaţi limba şi obiceiurile.

– Aha. Înţeleg. Din păcate…

– Doctore, când îmi dai drumul de aici?

– Nu foarte curând. Ca să îţi dau drumul, va trebui să demonstrezi că eşti, cât de cât, normală. Că nu faci scandal şi că vei fi inofensivă pentru cei din jur. Până azi, ai fost inofensivă, dar nu ştiam cum vei reacţiona la stimuli. Noroc că am schimbat aseară sedativul cu altceva. Te-am provocat, iar felul în care ai reacţionat îmi demonstrează că nu poţi fi externată. Încă. Mai vedem. Partea bună este

că ţi-a revenit cheful să vorbeşti. Cel puţin, aşa, ne putem înţelege. Pot să observ ce vrei de la noi.

– Vreau să fiu liberă. Să plec acasă.

– Care acasă? Nu mai ai nimic.

– Acasă la mine, în Germania.

– Cu ruşii la poartă? Cred că glumeşti. Se dau lupte grele la marginea oraşului.

– Ai noştri îi vor zdrobi pe ruşi. Ai să vezi ce o să păţeşti după, dacă nu îmi dai drumul să îi ajut.

– Rămâne de văzut.

– Dă-mi drumul acum, doctore. Îţi ordon.

Puşa luă poziţia de drepţi şi salută, îndreptându-şi braţul drept în sus.

– Ţi s-a făcut de un duş rece, madam? Sau îţi e dor de o bătaie?

– Nu mai vreau să mă bateţi, scânci ea, ca un copil.

***

Primăvara şi vara următoare trupele germane şi cele ruseşti se hărţuiră reciproc. Ocupau, rând pe rând, poziţiile câştigate anterior. Frontul se desfăşura cu pierderi masive din ambele părţi, mai ales că românii erau din ce în ce mai puţin entuziasmaţi să îi sprijine pe aliaţii lor, germani. Şi asta până în ziua în care, Măria Sa, Regele Mihai, dăduse comunicatul către ţară. Un entuziasm general îi cuprinsese pe români, care luptau cu speranţa că vor scăpa de războiul care le măcinase ţara. Nemţii se retrăgeau, lăsând în urma lor urme adânci, ce nu aveau să se şteargă decât târziu. Din păcate locul lor avea să fie luat de un ocupant şi mai perfid, care nu se dădea în lături de la nimic.

Puşa repetase crizele, cu oarecare regularitate. Ordinul regelui de a întoarce armele, o făcu să izbucnească într-un plâns nervos, mai ales că nemţii pierdeau bătălie după bătălie. În mintea ei se adâncea deznădejdea pierderii totale pe care o suferise familia sa.

Scenele violente din comportamentul ei fuseseră înlocuite de litanii jalnice. Se aşeza tot mai des în genunchi, în salon, pe drum, ori şi unde o apuca, strigând cât o ţineau plămânii.

– Să te ia dracul, Mihai de Hohenzollern! Ai trădat din nou, ca tot neamul tău de trădători!

Bătăile deveniseră deja o obişnuinţă. Costache nu o mai bătea cu pumnii, ci cu o funie groasă, umezită în apă. Apoi, o stropea cu furtunul cu apă rece, până ce femeia cădea din picioare.

Urmau zile întregi de muţenie, urmate de alte crize, bătăi şi băi reci.

Ţara se eliberase de nemţi. Ruşii puseseră stăpânire pe toată România şi încercau să schimbe, din temelii, întreaga orânduire firească.

Stejărel se umpluse de glorie, de data aceasta în lupta contra vechilor săi camarazi. Se întorsese din munţii Tatra pe un tanc fără turelă, însoţit de câţiva combatanţi. Cei care mai rămăseseră în viaţă. Moartea trecuse pe lângă el de nenumărate ori, dar scăpase, semn că Dumnezeu nu îşi încheiase, încă socotelile cu el. Fusese avansat la gradul de general şi purta cu mândrie Ordinul Mihai Viteazul, alături de alte decoraţii sovietice. Era omul zilei şi se bucura din plin de încrederea noilor oficialităţi instaurate de ruşi. Ascunse cu grijă Crucea de Fier, pe care o primise cu ceva vreme în urmă de la însuşi rivalul său, von Kleist, cel care-l

umilise în seara de neuitat, de la castel. De data aceasta, se simţea pe deplin răzbunat. Nu se putea împăca cu un singur lucru şi anume că nu profitase din plin de nemţoaica pe care o adusese cu el în ţară. Era singura care-i scăpase printre degete şi asta îi umbrea, oarecum, clipa de glorie.

Revenise în orăşelul din care plecase ca simplu profesor. Avea să ia la control pe toată lumea. Era favoritul sorţii, eroul de necontestat al naţiunii, iar oraşul avea să îi pregătească o primire triumfală.

***

– Domnule primar, te faci vinovat de tot ce s-a petrecut în oraş în vremea ocupaţiei naziste.

– Domnule profesor, parcă profesor erai pe vremea când conduceam, încă oraşul, dacă îmi aduc bine aminte, dumneata te-ai înrolat în armată şi apoi ai devenit cel mai aprig apărător al nemţilor. Nu te condamn. Te-ai descurcat bine şi atunci. Azi, ai schimbat foaia şi vii să îmi ceri socoteală? Dumneata, ce ai fi făcut în locul meu? Ce, eu eram cel care conducea politic? Aveam eu puterea să fac ceva? Eu eram pus să administrez treburile oraşului şi am căutat să menţin un echilibru, atât cât era posibil în acea vreme.

– Eşti un trădător. Şi vei suferi consecinţele, alături de toţi ceilalţi care au vândut ţara lui Hitler.

– Asta o poate hotărî numai un tribunal. Sper să am parte de un proces corect, în care să mă pot apăra şi să aduc argumente în sprijinul meu.

– Ba o să ai parte de o funie, asemenea tuturor trădătorilor.

– Cum mi-o fi soarta…

– De Petrescu ce mai ştii?

– Familia lui s-a refugiat din faţa frontului, ca marea majoritate a celor de pe aici.

– Nu de tac'su vorbesc, ci de cel mic. De violonist. De ăl bătrân ne ocupăm noi, mai târziu.

– Ah, el e la Bucureşti. Poate că o să revină. Nu mai ştiu mare lucru despre el. De ce te interesează. Şi el e duşmanul vostru?

– O să cercetăm. A cântat pentru nemţi.

– Da. Adus chiar de dumneata, dacă nu mă înşel.

Stejărel scoase revolverul şi plin de furie, îl împuşcă pe primar, în văzul întregii asistenţe.

– Aţi văzut cum mă acuză pe nedrept, mişelul?! Voia să îmi arunce mie în cârcă faptele lui odioase. Scoateţi-i hoitul de aici şi cineva să cureţe locul. Aşa se face dreptate! Cine ştie unde este fosta secretară a comandamentului german? E singura care a rămas dintre nemţi şi care ne mai poate da informaţii. Vreau să o interoghez personal.

– Care secretară, domn' general?

– Una înaltă, de parcă era calul popii. Ştie cineva de ea? Era la balamuc în ultima vreme.

– O să verificăm. Şi v-o aducem.

– Negreşit.

Maşina oprise în faţa spitalului. Stejărel coborî în mare grabă şi intră în biroul directorului, trântind uşa, violent.

– Bună ziua, domnule doctor.

– Bună ziua, domnule general. Felicitări pentru avansarea rapidă în grad.

– Mulţumesc. Am venit să mi-o predai pe Puşa.

– Puşa? Care Puşa?

– Nebuna închipuită, pe care o ţii ascunsă la secţia de boli mintale. Ea trebuie să apară în faţa tribunalului poporului, să poată răspunde pentru faptele sale.

– Ah, da. Îmi aduc aminte. Aia care se dă drept regina României?! Doar nu aveţi de gând să vă puneţi mintea cu o scrântită. Domnule general, fiţi rezonabil. Vă faceţi de râs dacă o băgaţi într-un proces. Ce naiba?!

– Aşa zici dumneata? Cine o are în grijă?

– Noul şef de clinică de la psihiatrie. Doctorul Dupa.

– Nu mai e Constantinescu?

– Nu. Nu am fost de acord cu metodele sale şi l-am schimbat. De altfel, a cerut să fie pensionat imediat după ce nu a mai fost şef de secţie.

– Să vină Dupa acesta, la mine.

– Ce aveţi cu el? E un medic tânăr, foarte capabil.

– Vreau să vorbesc cu el.

Doctorul Dupa intră în birou, cu mersul său aplecat într-o parte, de ziceai că ia mereu curba spre dreapta.

– Tu eşti Dupa?

– La Iaşi, la Iaşi. Eu sunt.

– Ce tot bodogăneşti acolo?

– Lăsaţi-l domnule general. Are ticul acesta. Repetă întruna, la Iaşi, la Iaşi. Aşa-i când stai cu toţi nebunii, te scrânteşti şi tu, încercă să îl apere directorul spitalului.

– Ia zi, doctore, ce face pacienta dumitale, Puşa?

– La Iaşi, la Iaşi. E bine. Adică e rău. E schizofrenică. Urmează tratament. La Iaşi, la Iaşi.

– La Iaşi, la Iaşi, în p… mă-tii! Îi faci formele de externare imediat. O iau cu mine.

– Domnule general, mă opun cu vehemenţă, sări ca ars directorul spitalului.

Dupa mişca ritmic din umărul căzut pe dreapta şi se pitise lângă perete.

Stejărel scoase pistolul din toc şi-l puse pe masă.

– Cred că acesta e un argument destul de bun, zise el privind către revolver. Îi faceţi formele imediat! S-a înţeles?

– Cum ordonaţi dumneavoastră.

Puşa fusese îmbrăcată în nişte haine adunate de prin spital şi fu adusă în cabinetul directorului.

– Eu nu merg nicăieri cu tine, zise ea, trăgându-se înapoi.

– O să te judecăm pentru faptele tale, femeie netrebnică. Ca pe o duşmancă a poporului român. Vasile, îi pui cătuşele şi o duci la comandamentul sovietic. Ai înţeles?

– N'ţeles, dom' general!

– Mama voastră de şarlatani, spuse Stejărel, părăsind biroul directorului.

Vasile, unul dintre însoţitorii lui Stejărel, se îndreptă împreună cu Puşa spre maşina care era parcată în faţa spitalului şi-i spuse şoferului să îi ducă la castel. Acesta plictisit, împături ziarul şi demară.

Puşa stătea semeaţă, privind pe geam la drumul pe care îl făcuse odinioară împreună cu Hans. Ar fi vrut să le zică celor doi să oprească, să servească din prăjiturile cu care se răsfăţase de atâtea ori. Ba, o să ceară şi la pachet, să le aducă şi îngeraşilor ei.

„Ce proşti sunt ţărănoii ăştia. Nu ştiu ce e bun. O să pun să-i biciuiască, pe amândoi…"

Comandantul sovietic nu înţelegea ce dorea generalul român de la el. Ce treabă avea el cu o nebună? De ce i-o adusese lui, pe cap?

– Tovarăşe general. Ce să fac eu cu asta? Nu vezi că şi-a pierdut minţile? Oamenii mei zic că a înnebunit după ce şi-a pierdut familia în război. Ce mai vrei de la ea?

– Să o interogăm. Să scoatem de la ea tot ce ştie.

– Ce crezi că ar mai putea şti? Şi apoi, la ce ne-ar mai fi de folos. I-am învins pe nemţi. Am instaurat pacea. Gata. S-a sfârşit. Lăsaţi-o în pace. A pătimit destul. Ia un pahar de votcă să îţi mai dezmorţeşti inima. Ia şi tu femeie, un pahar.

– Zdrazvuite!, zise rusul dând pe gât paharul de votcă.

– Zdrazvuite!, spuse şi Stejărel care încercă să îl imite pe rus.

Puşa împinse paharul cu mâna.

– Bea femeie, că nu avem nimic cu tine, o îndemnă rusul, vesel. Văd că eşti zdravănă, bună de muncă. Dacă ai avea şi minţile acasă, te-aş lua cu mine.

– Pot să vă fiu secretară dacă doriţi.

– Ei, lasă, lasă. Ce faci acum? Unde o să stai? Spune-i tovarăşului Anton să-i dea o cameră pe undeva. Cred că au rămas destule în cartier.

Stejărel o străpungea cu privirea, dar nu se putea pune cu rusul. Şi nici nu se putea da la Puşa, aşa cum ar fi dorit. Salută scurt şi plecă îmbufnat.

Puşa ar fi ieşit şi ea din încăperea în care, odată, stătea von Kleist. Acum mirosea a peşte şi pe jos era numai mizerie.

– Tu mai stai. Ia dezbracă-te! spuse rusul, roşu la faţă de la băutură. Vino mai aproape, nu te sfii.

Puşa se dezbrăcase mecanic, fără să gândească la nimic. Se lăsă posedată de rus, ţinându-şi privirea fixată pe un perete. Apoi, se îmbrăcă scârbită. Rusul gâfâia, ştergându-şi faţa transpirată cu dosul palmei.

Administratorul sosise în grabă şi aştepta smerit să fie chemat în biroul comandantului rus.

– Tovarăşe Anton, îi repartizezi o cameră, spuse comandantul din uşă. Să stea acolo şi ea. O s-o mai chem eu pe la mine, din când în când.

– Am înţeles, tovarăşe comandant. Îi repartizez o cameră în locuinţele de serviciu ale fabricii.

– Aşa să faci. Acum, du-te, femeie.

Anton cel burtos, era noul administrator al domeniilor fabricii de zahăr. Avea în grija sa toată averea, mai puţin castelul, care se afla sub ocupaţia ruşilor. Militarii sovietici erau cazaţi într-o cazarmă de la marginea cartierului, iar ofiţerii superiori locuiau chiar în castel.

– Uite, îţi pot oferi camera de aici, îi arătă Anton o încăpere în care abia te puteai mişca. O să-ţi aduc un pat şi o masă.

În încăperea aceea era doar o ladă imensă din lemn şi pe jos nişte ţoale.

– Nu am nevoie de nimic. Mi-e bine aşa.

– Cum o să poţi sta aşa? Fără un pat. Unde o să dormi?

– Dacă ai o masă şi un scaun, e bine. Nu am nevoie de pat. O să dorm pe lada asta.

– Cum doreşti. De ce altceva mai ai nevoie?

– De nişte săpun, perie şi sodă.

– O să-ţi trimit. Uite cheia de la uşă.

Puşa inspectă clădirea, un soi de fostă magazie transformată în spaţiu de locuit, unde se îngrămădeau câteva familii. Era vecină cu Mărioara, soţia fostului administrator al fabricii, mort în război. Femeia se sclerozase. Locuia în două odăi, unde îngrămădise de-a valma tot ce-i mai rămăsese după ce i se confiscase averea, pe motiv că soţul ei luptase contra ruşilor. Femeia creştea găini într-o curticică din spatele clădirii, pe care, cei ce locuiau acolo o împrejmuiseră cu un

gard şi o împărţiseră după spaţiul ocupat de fiecare. Cele două odăi ale Mărioarei erau înţesate de poze.

Nu existau bucătării şi nici apă curentă. Lumea gătea pe holul întunecos, preparând mâncarea la gazorniţe. Mirosul mâncării se amesteca cu cel al gazului ars. Era o singură toaletă comună, cu câteva cabine cu closete turceşti. Singura sursă de apă de băut era cişmeaua din curtea din faţă, care era lăsată să curgă permanent, vara şi iarna. Iarna ca să nu îngheţe apa, iar vara ca să fie rece. Locatarii îşi luau apa de băut în găleţi de tablă, pe care le umpleau de câteva ori pe zi. În curtea din faţă săpaseră un beci, pe care-l foloseau în comun. Deasupra, se formase un soi de deluşor, plin de troscot şi de muşeţel. Vara stăteau acolo, aşezaţi pe pături, la soare, ca la picnic.

În alte două încăperi locuia o familie de ucraineni, cu o droaie de copii mucoşi. În casa lor mirosea permanent a pipi de copil. În fundul clădirii, lângă closete, stătea familia Lupu. Mircea era un bărbat cât un munte, brunet şi mustăcios, iar soţia sa era o femeie minionă, frumoasă ca o icoană.

Puşa aşeză masa şi scaunul pe care le primise de la Anton. Apoi, îşi scoase hainele şi le spălă cu peria, punându-le pe gard, să se usuce la soare. Se apucă cu sârg să frece podelele din casă, apoi, spălă holul, uşa şi ferestrele. Încuie uşa cu cheia. De altminteri, avea să intre în casă numai pe fereastra joasă, pe care o ţinea deschisă mai tot timpul. Abia după ce terminase de frecat totul prin casă, ieşi la cişmea şi se dezbrăcă de tot, ca să se spele. Se săpuni bine cu săpunul de rufe, apoi îşi zvârli pe cap o găleată de apă rece, urmată de altele, până ce socoti că este curată. Lumea se uita la ea, crucindu-se, dar o lăsa în pace să îşi vadă de-ale ei. Seara se culca pe ladă, direct pe lemnul

nelustruit, goală puşcă. Nimeni nu ştia din ce trăieşte şi ce mănâncă. Singura ei grijă era să spele zilnic prin casă şi apoi să se spele la cişmeaua din curte. Era un ritual pe care vara îl repeta de două ori pe zi, dimineaţa şi seara. Iarna, doar o singură dată, dimineaţa. Ieşea cu toporul în mână, spărgând sloiurile de gheaţă formate de la apa care curgea în permanenţă. Apoi, se săpunea şi-şi arunca găleţile de apă peste cap.

Din când în când, aprindea lumânări în faţa ferestrei şi se închina, îngenunchind şi proferând înjurături la adresa mai marilor zilei.

Lumea din cartier avea grijă să îi aducă tot ce avea nevoie. Madam Faibiş, care-şi recăpătase prăvălia, îi pregătea zilnic un pachet cu mâncare şi două pâini împletite, cu mac.

Evreica scăpase, împreună cu copiii ei, ascunşi de vecini, de furia naziştilor.

Acum, mulţumea tuturor, în felul ei. Chiar şi fostei secretare, în convingerea ei, că lumea trebuie să ierte şi să se reîntoarcă spre viaţă.

Puşa se mai liniştise. Îşi urma cu străşnicie obiceiul de a menţine curăţenia casei şi a locurilor comune, la fel ca şi propria igienă.

Copiii o ocoleau, temându-se de ea. De altfel, părinţii erau destul de îngrijoraţi când aceştia se jucau prin preajma nebunei. Nici Puşa nu se simţea atrasă de odraslele vecinilor. Aşa că, păstrau un *status quo*, în care fiecare îşi vedea de ale sale.

Vestea abdicării regelui Mihai o surprinsese curăţind closetele care deveniseră pasiunea ei. Lăsă totul baltă şi se spălă în grabă la cişmea, pentru a doua oară. Crivăţul se înteţise şi afară începuse să se întunece.

– Mihai Întâi de Hohenzollern, luate-ar dracu'! strigă ea din răsputeri.

Se închină şi vru să aprindă, fără succes, cele trei lumânări care se găseau permanent în faţa geamului. Se enervă că nu le putea ţine aprinse şi izbucni într-un plâns isteric.

– Eşti un nemernic fără margini, Maiestate! Ai abdicat ca un laş. De la cine voi mai prelua eu, puterea? Dumnezeu să te ierte! Buba neagră şi cancerul să vă mănânce, câini comunişti. Trăiască Regele, în pace şi onor! Heil Hitler!

Mircea Lupu venea acasă în fiecare seară, ostenit, de la fabrica de cărămidă la care lucra ca zilier.

– Taci, Puşa! Taci, dracului din gură. Taci, că te închid ăştia de nu te vezi.

Puşa urla ca din gură de şarpe şi se zbătea în braţele zdrahonului, care încerca să o bage în casă.

Bărbatul îi simţea corpul cald, ce se mişca neîncetat în braţele lui. Cu greu reuşi să o ridice pe margine ferestrei şi să o bage în casă. O ţinea încă în braţe, lipită de el, ca să o linişească. Apoi, îşi lipi buzele de ale ei şi cu mâinile căuta febril prin îmbrăcămintea femeii. O dezbrăcă cu uşurinţă şi o posedă iute, gemându-i în urechi.

– Puşa. Puuşa, Puşica…

Apoi, pe negândite, o luă la bătaie. O bătea zdravăn, fără milă. Puşa stătea în faţa lui, ca o statuie, fără să mai scoată niciun sunet, aşa cum stătea şi în faţa celor de la balamuc, de parcă ar fi vrut să îi sfideze.

Lupu plecă iute, ruşinat de cele întâmplate. Soţia sa îl aştepta cu mâncarea caldă, pregătită pe gazorniţa din hol.

15

Peste tot, în ţară, începuseră persecuţiile. Intelectuali, politicieni, dar şi oameni obişnuiţi, erau luaţi la ochi de autorităţile comuniste. Erau condamnaţi la ani grei de temniţă, pentru te miri ce. Cu toţii erau socotiţi duşmani ai poporului şi trebuiau reeducaţi, spre binele noii orânduiri.

Nu scăpase nici Petrescu, violonistul, care fusese turnat că interpretase câteva cântece, pentru nemţi. A fost judecat în pripă şi trimis la muncă silnică. Mâinile lui fine, nedeprinse cu munca brută, avură cel mai mult de suferit. Seara, cădea istovit pe patul încropit din celulă. De data aceasta, zăcea nemişcat, la infirmeria închisorii. Se simţea epuizat.

– Scoală, bă. Te-ai lenevit, ai?! Treci la muncă, putoare imperialistă! Ce crezi, că ai venit aici să tragi chiulul? îl admonesta felcerul.

– Nu mai pot. Puteţi să mă şi omorâţi, dar nu mai pot.

În după-amiaza aceleaşi zile fusese scos de la infirmerie şi dus la raport.

– Petrescule, ce ai face tu pentru noi, ca să îţi dăm drumul? îl întrebă şeful închisorii.

– Ce ar trebui să fac?

– Să ni-i dai pe mână pe toţi cei care uneltesc împotriva regimului. Pe toţi trădătorii de ţară.

– Eu nu cunosc niciun trădător.

– Ei, haide, nu te mai codi. Ştim noi bine, printre ce oameni te învârţi. Intelectualii ăia ai tăi. Toţi sunt nişte nemernici pe care trebuie să îi strivim.

– Fără ei se duce ţara de râpă. Cine o să le ia locul?

– Eşti naiv, băi, Petrescule. Nu avem noi oameni? Noi suntem cei care cârmuim! Uite, am eradicat foametea, în curând vom eradica şi analfabetismul pe care ni l-aţi lăsat moştenire.

– Nu ştiu la ce vă referiţi. Eu provin dintr-o familie modestă. Nu sunt vinovat de nimic din cele ce spuneţi.

– Dar ai ştiut să le cânţi hitleriştilor.

– V-am mai explicat. Am fost invitat o singură dată. Şi apoi, ce rău am făcut?

– Ai cântat pentru cine nu trebuia.

– Aveam de ales?

– Sigur. Ca toţi cei care ne-am opus.

– Ca generalul Stejărel? Păi, tocmai el a fost cel care m-a invitat acolo.

– A vrut să te încerce, băi Petrescule. Să vadă cât de tare eşti. Uite, tovarăşul general ţi-a trimis vioara.

Petrescu privea cu nesaţ la instrumentul său drag, pe care comandantul închisorii îl scosese dintr-o ladă. Era ca întâlnirea cu un prieten drag. Luă vioara în mâinile sale asprite, care îl dureau şi o mângâie ca pe o femeie iubită. Îşi lipise obrazul de cutia de rezonanţă, încercând să aline tot chinul despărţirii de vioara lui dragă.

– Te îmbraci şi pleci la comandamentul rusesc. În seara asta este o recepţie importantă şi vei cânta. Să nu zici că nu avem grijă de tine.

Petrescu se schimbă de zeghe şi îşi luă instrumentul sub braţ, aşteptând să fie preluat de maşina închisorii. Nu ştia dacă îi dăduseră drumul de tot, dar se bucura de faptul că putea fi liber, fie şi pentru câteva clipe. Şi mai ales, pentru că îşi recuperase vioara.

Maşina îl aduse direct la castel. Era încă devreme. Îşi spunea că are timp să studieze puţin, să se reacomodeze cu statutul său de muzician.

Acolo îl aşteptau câţiva indivizi, pe care îi mai văzuse în clipa în care fusese ridicat de la conservator şi trimis în puşcărie.

– Ia zi, bă, scripcarule, mai ştii să cânţi?

– Am nevoie de puţină acomodare. Apoi, voi fi în stare să interpretez orice partitură.

– Ia să te auzim. Doar nu vrei să ne facem de râs.

Unul dintre ei îi trase o palmă după ceafă, care-l făcu să cadă pe podea.

– Scoală, nesimţitule. Că doar nu te-am adus să dormi pe podele.

Petrescu îşi scoase vioara din cutie, pe care încercase să o protejeze în cădere. O acordă, ascultând atent fiecare ton. Apoi, cântă în falset, ca un şcolar, primele acorduri din „Deşteaptă-te române".

– Îţi baţi joc de noi, mă?

Individul era furios la auzul melodiei şi îşi scoase pistolul din teacă pe care i-l lipi violonistului de frunte. Petrescu cânta mai departe melodia, de astă dată cu graţia unui mare concertist.

Zgomotul împuşcăturii îi alarmă pe cei din clădire care năvăliseră în încăpere, să vadă ce se întâmplă.

– Nu e nimic, tovarăşe colonel. S-a descărcat arma. Din greşeală.

– Cine e ăsta?

– Violonistul. Petrescu, ăla…. L-am adus să vă cânte diseară, dar ni s-a întâmplat pocinogul…

– Acum, să cânţi tu, boule! Hai, cântă!

– Tovarăşe colonel, eu nu ştiu.

– Hai, cântă!

Colonelul scoase pistolul şi trăgea în picioarele lui.

– Vă rog să mă iertaţi, dar nu ştiu să cânt.

– Boilor, aţi stricat toată surpriza pe care voiam să o facem diseară comandantului. Acum, scoateţi-l dracului pe ăsta de aici şi faceţi curat. O să chemăm pe cineva cu acordeonul în locul lui.

***

Generalul Stejărel primise încuviinţarea să reconstruiască vila bombardată în timpul războiului. Chemase echipa de constructori, avea planurile clădirii şi era decis să treacă la treabă. Se gândea că odată şi odată va locui el însuşi cu familia sa, într-unul din apartamentele cele mari. Construcţia se ridica repede. Oamenii munceau din zori şi până în noapte. Ajunseseră rapid la finisajele clădirii. De aici încolo, treaba avea să stagneze. Din planuri nu reieşea exact ce au de făcut. Nu ştiau detalii şi niciunul dintre constructori nu văzuseră clădirea înaintea bombardamentului. Trebuiau să se consulte cu localnicii, dar foarte puţini îşi aduceau aminte cu exactitate amănuntele de care aveau nevoie. Cei mai mulţi dintre ei ştiau vechea clădire mai mult pe dinafară, iar ordinul era clar. Să refacă vila, aşa cum fusese ea mai înainte.

Îi aduseseră generalului la cunoştinţă neajunsurile de care se loveau, cerându-i să trimită pe cineva care locuise acolo. Doar că nu prea mai avea pe cine să întrebe. Dintre angajaţii români care locuiseră în vilă nu mai era nimeni în viaţă, iar dintre nemţi, singura persoană disponibilă era doar Puşa.

„Nu mai scap de asta, niciodată? E ca o piază rea, care mă tot urmăreşte.“

În cele din urmă, generalul a fost nevoit să accepte colaborarea Puşei cu dirigintele de şantier şi arhitectul care coordona lucrările de restaurare. Puşa avea ocazia să câştige nişte bani, dar satisfacţia de a se face utilă, o făcea să uite că era nevoită să lucreze chiar şi pentru duşmanii ei de odinioară.

Venea zilnic pe şantier, dis-de-dimineaţă, după nelipsita baie în pielea goală, de la cişmea. Se îmbrăca sobru, purtând o basma, petrecută peste cap şi înnodată la spate, ca un soi de caschetă. Dădea sfaturi utile, cu generozitate, explicând şi stilul arhitectural care trebuie aplicat. Oamenii o ascultau, fără să fie deranjaţi că sunt coordonaţi de cineva care trecuse pe la balamuc.

Din când în când, dădea târcoale castelului, în speranţa că va mai reuşi să-l vadă vreodată pe dinăuntru. Că va mai putea să simtă atingerea canapelelor şi scaunelor moi, răsfoind cărţile din bibliotecă.

– Duduie Puşa, ce fel de calorifere erau înainte? o întrebă arhitectul.

– Domnule, nu cred că mai găsiţi azi astfel de piese. Erau turnate din fontă, cu modele florale emailate.

– Într-adevăr. Nu avem de unde procura aşa ceva şi mă întreb ce putem pune în loc.

– Vă sfătuiesc să folosiţi calorifere pe care le puteţi lua de pe piaţă şi să le mascaţi în spatele unor grătare din lemn, care să fie în ton cu lambriurile.

– Da. Cred că aşa o să facem. De altfel, nici nu avem vreo altă soluţie.

Puşa intrase prin apartamentele pe care le ştia de odinioară. Inspecta fiecare detaliu, dând satisfăcută din cap. Se opri în pragul uşii apartamentului unde locuise cu copiii săi. Nu avea puterea să intre acolo.

– Hai, duduie Puşa, nu staţi în uşă. Veniţi să vedeţi dacă am lucrat bine, o îndemnă arhitectul.

– Nu pot să intru aici. Şi nici nu mai am cu ce să vă ajut. Treaba pentru care am fost tocmită, s-a sfârşit. Să lustruiţi bine parchetul, zise ea cu lacrimi în ochi, ieşind afară.

Îşi smulse basmaua de pe cap şi fugi spre locuinţa ei, în grabă. Îngenunche în faţa ferestrei şi aprinse cele trei lumânări, nelipsite de acolo.

Seara o prinse pironită pe scaun. Privea fără ţintă, prin geam. Avea să vină iarăşi Lupu, să o batjocorească şi apoi, să o bată.

„De data asta nu se va mai întâmpla la fel. De azi, s-a sfârşit."

Lupu intră, tiptil, pe geam şi dădu să o dezbrace.

– Lupule, stai potolit. Nu te mai atingi de mine. Ai înţeles?

– Ce ai păţit, Puşica? Nu îţi mai place?

– Lupule, du-te acasă la tine. Te aşteaptă nevasta.

– Lasă, să mă aştepte. Întâi iau ce e al meu şi apoi, mă duc.

– Gata. S-a terminat. Nu înţelegi?

Puşa se zbătea cu putere, strigând cât o ţinea gura. Vecinii alertaţi intraseră înăuntru, neştiind ce se petrece acolo.

– A sărit la mine, să mă bată, strigă Lupu ţinându-şi cu o mână urechea sfâşiată, din care curgea sângele din abundenţă. Ea a sărit la mine. Să o internăm la balamuc. E periculoasă.

– Ce ai căutat la ea în casă? întrebă Anton, care venise şi el de peste drum.

– Am intrat să-i aduc nişte pâine şi uite ce mi-a făcut.

Maşina spitalului venise în scut timp să o ia de acolo. Puşa stătea fără glas, pe lada de lemn, păzită de vecinii ei. Niciunul nu credea ce le spunea zdrahonul de Lupu, dar erau de acord că internarea Puşei ar fi adus puţină linişte.

– La Iaşi, la Iaşi! Ai venit din nou! Ştiam eu că nu trebuia să îţi dăm drumul.

– Nu eu am cerut să mă externaţi.

– Dar tot nu e bine că ai întrerupt tratamentul. Tot aici ai ajuns.

Puşa era sedată zilnic şi încetul cu încetul se transforma într-o legumă. Nu deranja pe nimeni şi nu dorea să fie deranjată. Îşi alesese o bancă din parcul spitalului pe care stătea numai ea. Privea spre păsările ce zburdau libere şi rămânea aşa, cu privirea în sus, ore în şir.

Anii se aşterneau unii după alţii. Nimeni nu mai ştia cine e Puşa şi de ce fusese internată. Se schimbaseră câteva rânduri de directori. Veniseră alţii noi. Doar ea şi doctorul Dupa, erau veteranii spitalului.

– Ce mai faci tu, Puşa? Cum te simţi azi?

– Ca de obicei, domnule doctor. Nu mai simt nimic. Visele urâte din trecut, au plecat şi ele.

– Timpul e cel mai bun leac. Ţi-ai luat medicamentele azi?

– Da. Le-am luat pe toate, minţi Puşa.

Se obişnuise să le ţină ascunse sub limbă şi apoi să le scuipe. Pleca agale spre banca ei şi se întorcea seara, străduindu-se să nu mai strige. Îi era lehamite de duşurile reci, de bătăile aplicate sistematic, ori de câte ori făcea scandal. Refuza medicamentele care o ameţeau şi îi dădeau o stare de greaţă.

– Ce zici, îţi dau drumul?

– Unde o să mă duc, doctore? M-am obişnuit aici. Nu am unde mă duce.

– La un azil de bătrâni.

– Nu aş mai vrea să plec. Aici îmi este bine. Scrie mata acolo ceva şi mă mai ţii.

– Nici eu nu mai rămân mult pe aici. E vremea să mă pensionez. Ca şi tine. Am ajuns ca două tinichele, Puşa.

– Nu mai are nimeni, nevoie de noi.

– Aşa e, spuse doctorul gânditor.

Ar fi vrut să îi spună că pe el îl aşteaptă familia, că rostul vieţii lui e oarecum împlinit. Dar nu ştia nici dacă este bine, nici cum să o facă, pentru a nu o provoca.

– Hai să-ţi fac formele de externare.

– Hai, spuse Puşa fără nicio tragere de inimă.

***

Mergea pe jos, prin oraşul care se schimbase aproape să nu îl mai recunoască. Dispăruseră prăvăliile de altădată. În locul lor erau construcţii noi, urâcioase. Traversă parcul, plin de copii şi se îndreptă spre cartierul fabricii de zahăr. Locurile erau încă aşa cum le ştia odinioară. Doar intrarea cea nouă a fabricii se schimbase. Vechea casă stătea înfiptă la intrarea în cartier, ca o amintire vie. Se schimbaseră locatarii. Mărioara murise. Lupu plecase, mutându-se

într-un apartament, la bloc. Doar moş Anton cel burtos mai era printre cei pe care îi cunoscuse altădată.

– Domnule Anton, crezi că m-aş putea întoarce în vechea mea locuinţă?

– Nu ştiu, Puşa. Nu mai sunt de mult, administrator. Mergi la fabrică şi vorbeşte cu cei de acolo. O să îţi dea şi ţie ceva.

– Merg, negreşit. De cine să întreb?

– E unul, Săndulescu, în locul meu.

– O fi om bun?

– E un băiat bun, Puşa. Nu te cunoaşte, dar cred că te va servi. Mergi de întreabă de el.

Puşa stătu pe la uşile birourilor. Nu ştia ce să le spună funcţionarilor de acolo. Aştepta să fie băgată în seamă de cineva. Să o întrebe ce caută. Şi apoi, să le zică povestea ei.

„Povestea mea. De mare baroană de Hohenzollern Sigmaringen. Care aşteaptă pomana voastră, pe la uşi."

– Pe cine aşteptaţi, doamnă?

– Pe nimeni, domnişoară. „După atâţia ani, cineva îmi zice, doamnă."

– Aveţi nevoie de ceva, de o îndrumare?

– Aş avea nevoie de o casă.

– Poftiţi în biroului administratorului.

Puşa intră în biroul indicat de amabila domnişoară care dispăruse pe holuri, probabil cu treburi mult mai importante decât să stea după femeia acea bătrână, mirosind a spital.

Biroul era gol. Doar secretara trona după un ghişeu grosolan din placaj de lemn. Mânca tacticoasă dintr-o roşie, pe care o tăiase pe jumătate. Cealaltă jumătate o învelise într-un şerveţel, pentru a o servi mai târziu. Puşa

privea la mişcările femeii fără vârstă. Mai degrabă tânără, decât bătrână. Cu părul lins, lipit de cap. Făcea toate mişcările calculat, de parcă nu ar fi vrut să consume nicio fărâmă de energie în plus. Mânca liniştită jumătatea de roşie, pe care o tăiase în felii subţiri, egale. Înfigea furculiţa în fiecare felie, apoi o ducea la gură, împreună cu o bucăţică de pâine şi un dumicat de brânză. Mânca imperturbabil, de parcă nimeni şi nimic nu aveau să o tulbure pe lumea asta. Abia după ce termină şi ultima felie, strânse totul, măturând cu palma firimiturile, scuturând hârtia pe care le adunase, la coş.

– Vă pot fi de folos cu ceva?

– Am crezut că nu m-aţi observat, se scuză Puşa.

– Eram în pauza de masă.

– Aş avea nevoie de o locuinţă. O cameră, acolo.

– Lucraţi la fabrică?

– Nu.

– Atunci, cine sunteţi, de unde veniţi?

– Sunt baroana Henriette de Hohenzollern von Sigmaringen.

Funcţionara căută într-un fişet plin de acte, în speranţa că va găsi numele acela prin registrele fabricii. Nu o impresionase nici titlul celei din faţa sa, de parcă numele era unul comun, nici poziţia impozantă a interlocutoarei, atunci când îşi rostise numele cu emfază. Singurul lucru care o preocupa pe funcţionară era dacă există vreo legătură între cea care se afla în faţa ei şi vreunul din registrele fabricii.

– Henriette se scrie cu doi de t?

– Da.

– Am găsit ceva. Sunteţi trecută aici drept fostă angajată a fabricii şi figuraţi că aveţi de luat şi ceva bani.

În cazul acesta, trebuie să vă înregistrez, să mergeţi la casierie şi să ridicaţi suma restantă. Apoi, să reveniţi, pentru a vă repartiza un spaţiu locativ.

Puşa o privea uimită pe funcţionara cea corectă, care acţiona ca un mecanism fără suflet, de parcă era întoarsă cu cheia.

Urmă traseul indicat. Ridicase o sumă neaşteptat de mare, pe care casiera o numărase de două ori şi apoi o băgase într-un plic din hârtie de culoare bej. Reveni la biroul administraţiei.

– Am sosit.

– Aşa. Aveţi de achitat chiria pentru camera în care aţi stat o perioadă. Vreţi să locuiţi tot acolo?

– Da, dacă se poate. Ce mi-aş putea dori mai mult?

– Se poate, camera e încă liberă. Aveţi de plătit pentru perioada restantă, plus pentru o lună în avans.

Funcţionara făcu calculul cu un creion şi-i prezentă cuantumul sumei de plată.

– Achitaţi acum?

– Da. Imediat.

Puşa scoase un teanc de bancnote din plicul doldora cu bani, extrăgând câteva hârtii, pe care le întinse funcţionarei.

– Nu la mine. La casierie. La mine veniţi doar cu chitanţa.

Puşa refăcu iarăşi traseul către casierie. Înmână casierei calculul notat de funcţionară, împreună cu banii. Casiera numără banii, scoase un chitanţier şi completă suma pe care avea să o primească. Apoi, împături restul în chitanţă şi i-l dădu Puşei îndărăt.

– Cu asta mergeţi înapoi, la administraţie.

Puşa se supuse, ca un copil, fără nicio urmă de enervare. Parcurgea holurile întunecate în linişte.

– Vă fac şi contractul pentru lumină şi pentru apă, îndată.

Funcţionara îi prezentă formularele şi apoi o solicită pe Puşa să semneze de primire, înmânându-i hârtiile şi cheia de la uşă.

– Să veniţi lunar să plătiţi chiria. Apa şi curentul le achitaţi separat. Tot la casierie. Apoi veniţi la mine să prezentaţi chitanţele. Dacă nu sunt aici, puteţi întreba în biroul de alături. O zi bună vă doresc!

– Ziua bună şi dumitale!

Puşa plecă uşor amuzată de felul în care-şi obţinuse locuinţa. Se uită în plicul cu bani, făcându-şi în gând socoteala că o să-i ajungă destulă vreme. Nu avea să îşi mai bată capul pentru ziua de mâine. Acum, era chiriaşă cu acte în regulă şi se simţea stăpână pe situaţie.

Descuie uşa şi intră în camera rece. Se opri în prag şi inspectă totul dintr-o privire. Lucrurile erau la locul lor, aşa cum le lăsase. Pe duşumea încă mai erau câteva picături de sânge închegat.

Îşi suflecă mânecile şi se apucă de curăţenie. Mătură podeaua, apoi umplu găleata pentru zoaie cu apă curată, adusă de la cişmeaua din curte. Frecă totul cu sârg. În scurt timp, camera strălucea de curăţenie. Ca odinioară. Ieşi pe holul în care erau aceleaşi taburete cu maşinile de gătit cu gaz. Spălă holul cu un teu pe care aşeză o pânză de sac, înmuiată în apă cu sodă. Clăti de câteva ori şi se îndreptă spre closete.

„Ce mizerie. Nimeni nu a mai făcut curat de când nu am fost acasă.“

Termină curăţenia generală târziu. Era mulţumită. Ieşi să se spele în curte şi apoi încuie uşa la loc. Îşi făcea socoteala că trebuie să cumpere hârtie albastră de pus la geamuri, hârtie de scris, tocuri, călimară, creioane. Băgă plicul cu bani în ladă şi îşi îndesă câteva bancnote prin buzunare. Dădu să iasă pe geam, ca altă dată, dar se răzgândi. Descuie uşa şi ieşi, încuindu-o la loc în urma ei.

Zilele treceau egal, după aceleaşi obiceiuri în ceea ce privea curăţenia. Vechii vecini, atâţi câţi mai rămăseseră, nu erau miraţi deloc de spectacolul cotidian pe care li-l oferea îmbăierea Puşei la cişmea. Cei noi, aveau să se obişnuiască şi ei în scurt timp.

Nu vizita pe nimeni şi nu primea pe nimeni. Era o prezenţă pitorească de care lumea se ferea.

Singurul care se apropiase de ea era Georgel, băiatul firav, de prin vecini. Venea dimineaţa şi-i aduce câte un mic pacheţel cu mâncare, pregătit de maică-sa. Madam Faibiş plecase de mult în Israel, împreună cu cei doi copii ai ei. Pierduse prăvălia şi abia avea din ce se mai întreţine. Avusese noroc cu rudele, care-i făcuseră chemare şi se duse, de îndată ce obţinuse paşaportul.

– Bună dimineaţa.

– Bună dimineaţa, Georgel. Ce mai faci?

– M-a trimis mama să îţi aduc ceva de-ale gurii. Ştie că nu găteşti.

– Nu m-am priceput niciodată să gătesc. Mulţumesc. Ce ai adus? Mănânci cu mine?

– Nu. Mi-e frică.

– De ce să-ţi fie frică?

– Nu ştiu. Lumea zice că eşti nebună.

– Asta aşa este. Dar ţie nu îţi fac nimic. Vino aici. Poftim!

Puşa îi puse în palmă o monedă de trei lei, lucitoare.

– Cum se zice?

– Mulţumesc.

– Aşa. Bravo! În ce clasă eşti tu?

– În clasa a treia.

– Eşti băiat mare! Dacă îmi cumperi nişte pâine şi un kil de lapte îţi mai dau ceva. Te duci?

– Da.

– Îmi cumperi o pâine împletită, cu mac, un kil de lapte şi juma de kil de marmeladă. Restul e al tău.

Georgel plecă bucuros, sărind într-un picior. Îi adusese toate cele cerute şi bătu în geamul de la fereastra care dădea în curte.

– Ai venit? Intră pe uşă.

– Dacă află mama că am intrat la tine, mă omoară în bătaie.

– Acesta o să fie secretul nostru. Da?

– Da.

– Ia zi. Ce lecţii ai?

– Nu am lecţii. Sunt în vacanţă.

– Şi în vacanţă nu citeşti nimic?

– Nu. Mă joc.

– Foarte rău. O să râdă fetele de tine. Trebuie să citeşti, să fii un băiat instruit. Să le râzi proştilor în nas. Dacă vrei, pot să fac lecţii cu tine.

– Aşa râde Paula de mine.

– Cine e Paula?

– Nu o ştii tu. E la profesională. Ea e iubita mea. Îi scriu mereu scrisori. Dar ea, râde de mine.

– Cred şi eu. Ea trebuie să fie mai mare decât tine.

– Are 19 ani.

– Şi tu?

– Eu am doar zece.

– Păi, vezi?! Cum o să se uite o domnişoară aşa mare la un ţânc ca tine?

– Dar eu o iubesc!

– Ea e mare, mâine-poimâine se mărită.

– Nu o să-i dau voie. I-am scris o scrisoare. Uite!

– Ia să vedem. O, dar e plină de greşeli! Vezi, de aia râde de tine.

– Mă ajuţi să o corectez?

– Hai încoace.

Puşa îl servi cu o felie de pâine cu marmeladă şi-i puse în faţă un pahar cu lapte. Apoi, corectă cu cerneală roşie, toate greşelile.

– Poftim, domn' Georgel. Acum transcrie scrisoarea corect.

– Ce bună e pâinea albă!

– Tu nu mănânci acasă pâine albă?

– Nu. Numai neagră. Tata zice că nu avem bani de prostii.

– Dacă vii să-ţi faci lecţiile la mine, o să mănânci în fiecare zi pâine albă.

– Eu vreau parizer.

– O să îţi dau şi parizer, dacă vrei. Dar eu mă gândeam să te servesc cu muşchiuleţ şi cu tot felul de bunătăţi, să mai pui şi tu ceva cărniţă pe tine. Uite ce slab eşti!

– Sunt slab pentru că sunt în creştere. Aşa zice mama.

– Ce o să-ţi cumperi cu banii de la mine?

– Îngheţată.

– Din care, din cea mare, maro?

– Nu îmi place aceea. Mă dor dinţişorii, că e prea rece. Şi dacă se încălzeşte, îmi curge pe degete.

– Dar de care?

– Nu ştii? Din aia bună, de la moş Pârţac. Vine în fiecare duminică cu căruţa. Are îngheţată cu vanilie şi fistic şi căluţi de turtă dulce. Îi face chiar el.

– Chiar aşa?!

– Sunt cei mai buni.

– Şi ce vrei tu să te faci când vei fi mare?

– Aviator.

– Ei, atunci trebuie să te pui pe carte. Să înveţi bine.

Puşa se întoarse cu spatele la băiat şi-şi şterse două boabe de rouă din ochii ei bătrâni.

Îl obişnuise să vină la ea pentru a-i face mici cumpărături de la alimentara din cartier. Apoi, stăteau la poveşti până târziu. Puşa îi cumpărase cărţi şi caiete şi îl ademenea să înveţe. Îl urmărea îndeaproape şi-i corecta lecţiile. Începuse să îl înveţe câteva cuvinte în limba germană, sperând să îi poată preda această limbă.

Într-o seară, Georgel veni cu lacrimi în ochi la Puşa.

– Puşa, ajut-o pe Paula, că moare.

– Ce să îi fac eu? răspunse aceasta sarcastică de parcă fetişcana se transformase într-o rivală a sa.

– S-a otrăvit şi acum îi e rău. A venit la noi acasă, dar mama nu ştie ce să-i facă. I-a dat nişte lapte, dar tot nu i-a trecut.

– Nu are nevoie de lapte. Trebuie să-i facem rapid spălături stomacale. Aţi chemat Salvarea?

– Da. Dar până vine Salvarea, moare. Hai să o ajuţi!

Puşa îşi trase iute pe ea un halat peste rochia de casă şi-l urmă, în fugă, pe băiat.

Ajunsese la casa acestuia unde fata zăcea încovrigată, ţinându-se cu mâna de burtă.

– Ce ai luat?

– Şoricioaică.

– Bea asta, zise Puşa luând carafa mare de apă de pe masă. Bea-o pe toată.

Fata bău apa cu înghiţituri scurte, apoi, Puşa îi provocă voma.

– Georgel, ieşi afară. Nu e un spectacol prea plăcut ce poţi vedea aici.

– Te anunţ eu dacă vine Salvarea.

– Bine. Acum, pleacă.

Puşa repetă până când fata începu să nu mai simtă durerile care o făceau să se tăvălească.

Salvarea veni după mai multe ore, timp în care Puşa o repuse, cât de cât, pe picioare.

– Ce ai avut cu viaţa ta, măi fată?

– Am vrut să mor. M-a părăsit iubitul. Şi sunt şi însărcinată…

– Copilul îl poţi creşte şi singură, dacă vrei. Iar în bărbaţi e bine să nu ai încredere.

– M-a salvat Georgel. Nu am pe nimeni aici. Stau la internat. Dacă nu era el, nu avea cine să vă cheme să-mi luaţi durerea, care mă ardea.

– Dacă vine doctorul să te internezi imediat. Să nu stai aşa. Cine ştie câtă otravă ai înghiţit?! Ai nevoie de tratament.

– Da. Mă internez. Mulţumesc pentru tot. Deşi, nu aş mai avea pentru ce să mai trăiesc. Ai mei or să mă omoare dacă aud că voi avea un copil. Şi prietenul meu nici nu mai vrea să ştie de mine. Ce mă fac eu?

– Te duci la spital. Dai şi plodul afară şi îţi continui viaţa.

Vocea Puşei suna tăios, ca o comandă. O comandă pentru care nu încăpea nici cea mai mică împotrivire.

Puşa plecă, nu înainte de a-l admonesta pe Georgel.

– Ei, ai văzut pe cine iubeai? S-a otrăvit pentru altul.

– Nu o s-o mai iubesc de acum. Dar o să continui să îi scriu. Să vadă că eu sunt mai bun.

– Să vii mâine, la lecţii.

– Vin, negreşit

– Aşa să faci. Numai şcoala te face să fii cineva.

***

Georgel sosi dis-de-dimineaţă, ca de obicei. Bătu în geam, apoi se îndreptă spre uşă. Puşa nu îi răspundea. Împinse uşa şi intră. Scăpă pacheţelul pe care îl ţinuse în mână până atunci.

Puşa stătea ţeapănă, întinsă pe lada de lemn ce-i ţinea loc de pat. Primise din mâna Atotputernicului, în sfârşit, pecetea puterii supreme. Cea pe care o căutase toată viaţa ei. Şi care îi era promisă din clipa în care a păşit pe tărâmul acesta.

Băiatul căută prin buzunare şi scoase două monede pe care i le puse pe ochi, aşa cum văzuse el la maică-sa, atunci când îi murise bunica. Apoi, aprinse o lumânare şi se închină.

Chemă vecinii, care veniseră în grabă, împingându-se unii pe alţii să vadă moarta.

Sfârşit